

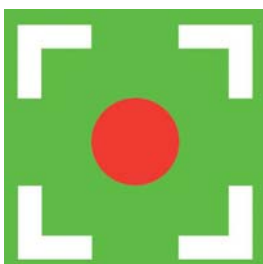


**Gemeente Amsterdam**  
**Stadsdeel Zuidoost**

Handhavingprogramma 2010–2011

stadsdeel Amsterdam Zuidoost

**“Helder en Haalbaar  
Handhaven”**



## Inhoud

	<b>INLEIDING</b>	<b>3</b>
1	<b>HANDHAVING</b>	<b>4</b>
1.1	Het belang van handhaving	4
1.2	Organisatie	4
1.3	Doelstelling handhavingsprogramma	5
1.4	Uitgangspunten	6
1.5	Werkwijze	6
2	<b>DEFINITIES EN ALGEMENE UITGANGSPUNTEN</b>	<b>8</b>
2.1	<b>WAT IS HANDHAVING</b>	<b>8</b>
2.2	Actief handhaven	8
2.3	Planmatig handhaven	8
2.4	Integraal handhaven	9
2.5	Programmatisch handhaven	9
3	<b>ORGANISATIE</b>	<b>10</b>
3.1	Organisatie van de handhaving in stadsdeel Zuidoost	10
3.1.1	Sector Wijkbeheer/HOR	11
3.1.2	Sector REO/BWM	12
3.1.3	Sector REO/Team Handhaving	13
3.1.4	Sector MO/Cluster Leerplicht-RMC	14
3.1.5	Sector PuZa/Vergunningen	15
3.2	Tijd en middelen	16
3.3	Training en opleiding	16
3.4	Regisseur regelgeving en handhaving	17
3.5	Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen	17
4	<b>EVALUATIE HANDHAVINGSPROGRAMMA 2008–2009</b>	<b>19</b>
5	<b>HANDHAVINGSPRIORITEITEN 2010–2011</b>	<b>31</b>
5.1	Aanpak en werkwijze niet geprioriteerde handhavingsactiviteiten	32
5.2	Aanpak en werkwijze handhavingsprioriteiten	32
5.3	Communicatie	37
5.4	Financiën	38
6	<b>AANDACHTSPUNTEN</b>	<b>39</b>
6.1	Infomatiegestuurde handhaving	39
6.2	Convergentie	40

## INLEIDING

De besturen van de stadsdelen en de centrale stad in Amsterdam zijn overeengekomen de kwaliteit en de doelmatigheid van handhaving stadsbreed en gezamenlijk te verbeteren door middel van programmatisch handhaven. Ter borging hiervan stellen de stadsdelen en de centrale stad jaarlijks een eigen handhavingprogramma vast. Daarin worden niet alleen concrete en meetbare beleidsdoelstellingen opgenomen, maar ook de manier waarop handhaving ingezet wordt om de stedelijke en de eigen prioriteiten te kunnen realiseren.

Programmatisch handhaven is het bewust uitvoeren van een handhavingsbeleid. Dat betekent dat er planmatig, transparant, actief en integraal wordt gehandhaafd, en periodiek aan het bestuur wordt gerapporteerd. Jaarlijks wordt hiervoor een handhavingprogramma opgesteld met als doel een maximale doelgerichtheid, efficiëntie en effectiviteit in de handhaving te bereiken. In een handhavingprogramma worden op basis van de beschikbare handhavinginformatie door het bestuur keuzes gemaakt en prioriteiten gesteld over wat er in dat jaar aan handhaving zal worden gedaan.

Programmatisch handhaven is dan ook informatiegestuurd handhaven. Handhavingsprioriteiten uit het handhavingprogramma worden met voorrang aangepakt. Ook biedt het handhavingprogramma de mogelijkheid om op basis van een effectmeting te evalueren of de gestelde doelen daadwerkelijk zijn bereikt. Door analyses te maken van het overtredingsgedrag kan de handhaving bovendien nóg gericht worden ingezet. Soms worden daarbij ook andere middelen (zoals voorlichting) gebruikt om naleving te bevorderen. Om het handhavingprogramma actueel te houden en aan te laten sluiten op maatschappelijke en wettelijke veranderingen, wordt het programma jaarlijks aan een nauwkeurige heroverweging worden onderworpen.

Handhaving is één van de instrumenten waarmee het bestuur de leefbaarheid en de veiligheid in stadsdeel Zuidoost kan vergroten. De bestuurlijke handhaving speelt hierbij een belangrijke rol. Ook is samenwerking met andere externe toezichthouders nodig om de bestuurlijke handhaving te versterken. Omdat niet alle handhavingstaken tegelijkertijd en met dezelfde intensiteit uitgeoefend kunnen worden, maakt het bestuur bij de uitvoering keuzes en stelt daarbij de handhavingprioriteiten vast. Signalen, meldingen en klachten van derden, evenals acute situaties blijven aanknopingspunten voor handhavingacties.

Het voor u liggende Handhavingsprogramma van stadsdeel Zuidoost is een beleidsdocument waarin de handhavingsprioriteiten voor 2010–2011 binnen de systematiek van het programmatisch handhaven is vastgelegd. Het doel van dit handhavingsprogramma is om de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid in Zuidoost zo goed mogelijk te waarborgen.

## 1 HANDHAVING

Stadsdeel Zuidoost is verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op de organisatie en de uitvoering van de handhaving. Op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau heeft het stadsdeel Zuidoost een taak om de kwaliteit van de handhaving te ontwikkelen en te onderhouden. Het Handhavingsprogramma 2010–2011 is integraal opgesteld: bij het formuleren van het programma is bekeken welke activiteiten gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd. Daarbij is beoordeeld bij welke activiteiten het integraal werken bijdraagt aan het doeltreffend houden van toezicht en aan het doeltreffend handhaven. Immers, lang niet alle taken en/of activiteiten kunnen integraal worden uitgevoerd.

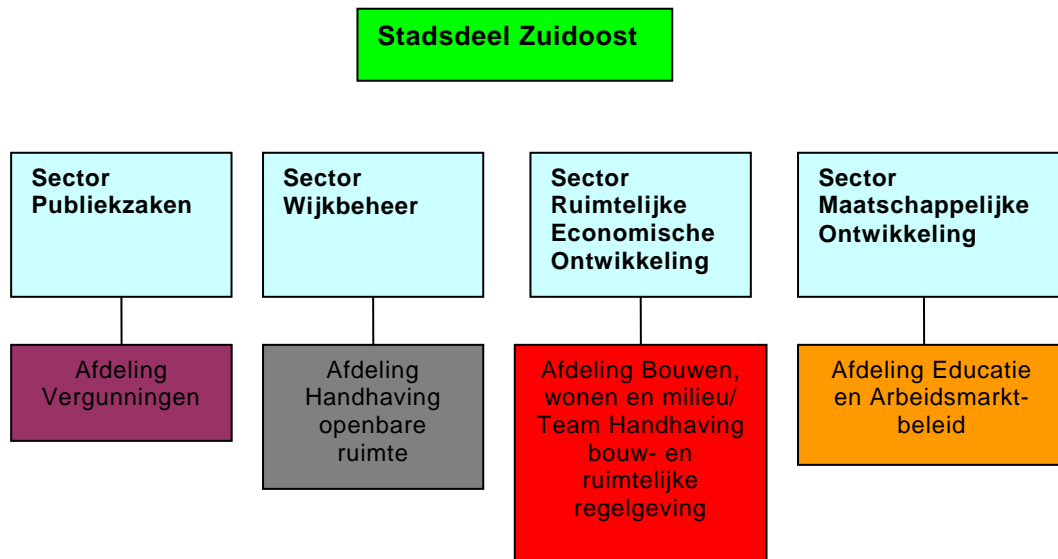
### 1.1 Het belang van handhaving

Het belang van handhaving is in het kort:

- *Rechtszekerheid / gelijke behandeling van burgers.* Burgers moeten er op kunnen vertrouwen dat de geldende regels ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Rechten en plichten moeten voor iedereen in gelijke mate gelden. Door een goed handhavingsbeleid op te stellen weten de burgers (en bedrijven) precies waar ze aan toe zijn;
- *Veiligheidsgevoel.* Het is belangrijk om door middel van handhaving een gevoel van veiligheid te creëren bij de burgers;
- *Effectueren doelstellingen.* Door het achterwege laten van handhaving worden de met regelgeving beoogde doelen steeds vaker niet bereikt;
- *Voorkomen negatieve neveneffecten.* Achterwege laten van handhaving bij de ene regeling kan een negatieve uitstraling hebben naar andere regelingen.

### 1.2 Organisatie

Binnen de stadsdeelorganisatie van stadsdeel Zuidoost zijn de handhavingstaken ondergebracht bij verschillende sectoren. De omvang en de ongelijksoortigheid van deze taken leiden vooralsnog nog niet tot een goed aanstuurbare en werkbare organisatie-eenheid in het totaal van de hoofdstructuur. Op basis van de structuur van de huidige stadsdeelorganisatie is daarom gekozen voor een programmatische aanpak met behoud van de sectorale verantwoordelijkheid per beleidsonderdeel. De handhavingstaken zijn volgens de kleursporen van de handhaving in onderstaande schema bij de uitvoerende afdelingen in kleur weergegeven.



Een uitgebreide beschrijving van de handhavingsorganisatie van stadsdeel Zuidoost komt in hoofdstuk 3 aan de orde.

Het dagelijks bestuur heeft een collegiale verantwoordelijkheid op het terrein van handhaving. In de praktijk betekent dit dat er verschillende portefeuillehouders verantwoordelijk zijn voor de handhaving op diverse beleidsterrein(en). Zodra het gaat om het gezamenlijke aspect van de handhaving zal de stadsdeelvoorzitter hierin coördinerend optreden. De stadsdeelraad zal in zijn duale rol controlerend optreden ten aanzien van de uitvoering het handhavingsbeleid. Dit komt tot uiting in het vaststellen van het handhavingsprogramma en de bespreking van rapportages en evaluaties. Het is voor bestuurders van belang op de hoogte te worden gehouden van de actuele stand van zaken op handhavingsgebied.

### 1.3 Doelstelling handhavingsprogramma

De consolidatie en de verdere uitbouw van het handhavingsbeleid richt zich in 2010 en 2011 op de versterking van de regierol van het stadsdeel, de onderlinge samenhang van de handhavingsproblemen en de onderlinge samenwerking met de partners. Doelstelling van dit programma is het realiseren van een kwaliteitsslag door gecoördineerd toezicht en waar mogelijk een zinvol integraal handhavend optreden. Dit is nodig om een actieve, planmatige en integrale uitvoering van handhaving op een hoger niveau te krijgen. Het doel van dit integraal handhavingsplan is om op de verschillende deelgebieden (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, APV en overige wet- en regelgeving) te komen tot een transparante, effectieve en efficiënte inzet van middelen. Daarbij moet het voor een ieder duidelijk zijn hoe stadsdeel Zuidoost zijn middelen inzet om naleving van de regels te bereiken en/of te bevorderen. Handhaving is echter geen doel op zich, handhaving moet bijdragen aan een veiliger, gezonder en leefbaarder stadsdeel Zuidoost. Het voorliggende handhavingsprogramma geeft aan:

- wat de binnen de gestelde doelen de handhavingsprioriteiten zijn;
- wat voor de komende periode de beoogde resultaten en effecten zijn;
- op welke wijze handhaving aan het realiseren hiervan bijdraagt.

## 1.4 Uitgangspunten

Het handhavingsprogramma hanteert de volgende uitgangspunten.

1. Het stadsdeel Zuidoost geeft bij het naleven van regels en voorschriften zelf het goede voorbeeld.
2. Handhaving is geen doel op zich, maar levert als instrument een bijdrage aan het realiseren van geformuleerde beleidsdoelen.
3. Handhaving krijgt zoveel mogelijk vorm en inhoud vanuit een integraal perspectief. Essentieel hierin is het organiseren en realiseren van samenhang en samenwerking tussen de bij toezicht en handhaving betrokken partijen.
4. Preventie heeft de voorkeur boven repressie, maar zijn complementair aan elkaar. Hierbij zijn gerichte communicatie met burgers en bedrijven en kwaliteit van dienstverlening belangrijke factoren.
5. Bij repressief optreden vullen de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhavingsinstrumenten elkaar aan en wordt gewerkt op basis van de door stadsdelen en centrale stad vastgestelde sanctiestrategie.

Voor het opstellen van het Handhavingsprogramma 2010–2011 is in stadsdeel Zuidoost het concept ‘programmatische handhaving’ gehanteerd, zoals opgezet door de landelijke stuurgroep Handhaven op Niveau van het Ministerie van Justitie. Programmatisch handhaven behelst het bewust voeren van een handhavingsbeleid dat gebaseerd is op het CDITS-principe.

CDITS omvat;

- ❖ Cyclisch, wordt dus vastgesteld voor een bepaalde periode en regelmatig geëvalueerd. Deze periode wordt afgerond, waarna het proces weer opnieuw begint;
- ❖ Democratisch; waarbij in samenwerking met alle interne (en indien nodig ook de externe) afgevaardigden/partners van de diverse afdelingen/sectoren wordt samengewerkt om tot een gezamenlijk eindproduct te komen;
- ❖ Integraal, waarbij het handhavingbeleid niet alleen de verschillende bestuurssectoren overstijgt, maar al bij de vaststelling van het beleid in het algemeen in ogenschouw wordt genomen;
- ❖ Transparant, waaronder wij verstaan het vaststellen van prioriteiten, het formuleren van een gewenst handhavingniveau, het beschrijven van de manier waarop handhaving plaatsvindt (handhavingstrategieën) en heldere communicatie naar de doelgroep (burgers en bedrijven) en de handhavingdiensten;
- ❖ Samenwerkend, waarbij het kan gaan om integrale controles maar vooral om samenhang tussen de activiteiten van de verschillende handhavingdiensten.

## 1.5 Werkwijze

Uitgaande van de bestuurlijke visie en het ontwikkelen van een integraal en programmatisch handhavingsbeleid binnen de stadsdeelorganisatie wordt elk jaar een handhavingsprogramma opgesteld. Een programmatische benadering van handhaving door het stadsdeel noodzaakt, gezien de hoeveelheid aan handhavingstaken, om bepaalde onderwerpen met voorrang op te pakken.

Beleid voeren op het terrein van de handhaving is nodig omdat het dagelijks bestuur niet alle handhavingstaken volledig kan (laten) uitvoeren. Gelet op de beschikbare handhaving capaciteit en het grote aantal handhavingstaken is het daarom noodzakelijk om prioriteiten vast te stellen. Beleid voeren betekent kiezen wat het dagelijks bestuur wel en niet doet en/of wat het eerst doet en wat later. Het dagelijks bestuur stelt de prioriteiten vast.

Het handhavingprogramma komt tot stand in een zich steeds herhalend proces.

*Stap 1: plannen*

Tijdens deze stap wordt, rekening houdend met stedelijke aandachtspunten, een analyse gemaakt van risico's, stelt het dagelijks bestuur de handhavingprioriteiten vast en formuleert de plannen (handhavingssacties) om daaraan inhoud te geven.

*Stap 2: uitvoeren*

Tijdens deze stap worden de gemaakte plannen uitgevoerd. De gekozen prioriteiten worden vertaald naar handhavingssacties.

*Stap 3: toetsen kwaliteit uitvoering*

De kwaliteit van de uitvoering wordt permanent gemonitord en bijgestuurd op basis van het opgesteld kwaliteitscriteria binnen het programmatisch handhaven. Dit is nodig om de prestaties en te behalen resultaten te kunnen optimaliseren.

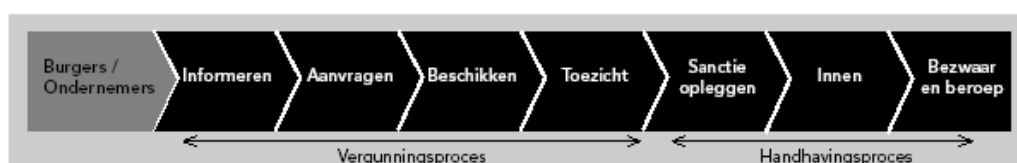
*Stap 4: evaluatie*

De handhavingssacties zullen tussentijds worden gevolgd en in 2012 worden geëvalueerd. Op basis van verrichte metingen en registraties wordt bekeken of de in het handhavingbeleid gestelde doelen voor de handhaving daadwerkelijk zijn bereikt en welk effect de handhaving heeft gehad. De bevindingen en ervaringen tijdens de uitvoering van de handhavingssacties vormen evenals de verbeterpunten weer input voor het volgende handhavingprogramma.

## 2. DEFINITIES EN ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

### 2.1 Wat is handhaving?

Handhaving is het doen naleven van gedragsvoorschriften voor burgers en bedrijven. Het vindt plaats door het houden van ambtelijk toezicht op de naleving van de (stadsdeel)gemeentelijke regelgeving en afgegeven vergunningen alsmede door het optreden tegen een geconstateerde overtreding door middel van waarschuwingen, het opleggen van een last onder dwangsom, het toepassen van bestuursdwang of het opmaken van een proces-verbaal. Niet alleen het toezicht op naleving van gedragsvoorschriften en het aanschrijven van overtreders – hetgeen eigenlijk het sluitstuk van de handhaving vormt – maar ook de informatievoorziening naar burgers en bedrijven toe vallen onder het begrip handhaving.



Figuur 1: Keten van vergunningverlening en handhaving

### 2.2 Actief handhaven

Actief handhaven betekent dat overtredingen actief worden opgespoord door regelmatig en planmatig toezicht te houden op van tevoren bepaalde categorieën van objecten en/of overtredingen. Dit houdt in dat niet alleen gereageerd wordt op meldingen van burgers of toezichthouders (piepsysteem), maar dat het stadsdeel pro-actief zal onderzoeken of er overtredingen begaan worden. De omslag naar een (pro-)actieve handhaving betekent met name een verandering voor de toezichthoudende taak.

### 2.3 Planmatig handhaven

Planmatig handhaven vormt de basis voor actief handhaven en houdt in dat er 'gericht' en 'adequaat' wordt gehandhaafd volgens een van tevoren vastgesteld plan. 'Gericht' handhaven impliceert dat een prioriteitstelling plaatsvindt binnen de te handhaven regelgeving. Het volledig handhaven van alle bestaande regelgeving is onhaalbaar, dus er zullen altijd keuzes gemaakt moeten worden. In de praktijk werden deze keuzes steeds impliciet gemaakt, vaak door de handhavers zelf. Nu worden de keuzes expliciet gemaakt en bestuurlijk vastgesteld. Hierdoor wordt handhaving transparant voor bestuur, burgers en bedrijven. De gehanteerde methode om de keuzes te maken is de risicoanalyse. Op basis hiervan worden prioriteiten gesteld. Deze zijn noodzakelijk om de handhavingsactiviteiten af te kunnen bakenen. De handhavingsthema's met de hoogste prioriteit worden tot 'speerpunt' benoemd (zie hoofdstuk 5). Een speerpunt kan betrekking hebben op de handhaving van een specifiek handhavingsthema en/of op het handhaven van bepaalde regelgeving binnen een bepaald geografisch afgebakend gebied. Een speerpunt onderscheidt zich van andere handhavingsthema's doordat het bestuur zich ten aanzien van een speerpunt uitdrukkelijk committeert aan een actieve en daadkrachtige opstelling. Dit betekent dus consequent handhaven! Het vaststellen van speerpunten hoeft allerm minst te betekenen dat andere 'reguliere' handhavingstaken niet meer uitgevoerd worden. Een evenwichtige prioritering heeft tot gevolg dat meerdere handhavingstaken uitgevoerd kunnen worden zonder dat daarbij te veel nadruk op één specifieke handhavingstaak komt te liggen. Aan een aantal reguliere handhavingstaken zal

hoe dan ook een hoge prioriteit toegekend worden. Bij de overheid rust een beginselplicht tot handhaving. Dat betekent dat wanneer melding van een overtreding wordt gemaakt die niet tot de speerpunten behoort, steeds een afweging gemaakt moet worden om al dan niet op te treden.

'*Adequaat*' handhaven wil zeggen dat het bestuur van stadsdeel Zuidoost daadkrachtig, correct en eenduidig handhavend optreedt op grond van de regelgeving en het vastgestelde beleid. Daadkrachtig optreden betekent dat de beginselplicht tot handhaving zoveel mogelijk in acht wordt genomen en dat een eenmaal ingezette handhavingprocedure consequent wordt uitgevoerd. Voor correct en eenduidig handhavend optreden is vereist dat de uitvoering van handhavingprocedures helder en juridisch correct is.

#### **2.4 Integraal handhaven**

Dit handhavingprogramma staat een integrale benadering van de handhaving voor. Met integrale handhaving wordt bedoeld dat handhavers vanuit verschillende disciplines samenwerken om handhaving effectief en uniform te laten plaatsvinden. Integraal handhaven is een belangrijk aandachtspunt waardoor veel vooruitgang in de handhaving geboekt kan worden.

#### **2.5 Programmatisch handhaven**

Om invulling te geven aan de doelstelling om planmatig te handhaven is voor het opstellen van dit handhavingprogramma zoals reeds aangegeven het concept 'programmatisch handhaven' gehanteerd. Dit concept is opgezet door de landelijke stuurgroep Handhaven op Niveau van het Ministerie van Justitie en is vervolgens overgenomen door het SPRH. Goede handhaving verloopt volgens een plan. Het bestuur maakt dat plan in de vorm van een handhavingprogramma. Op die manier bepaalt het bestuur vooraf het beleid en zijn het niet de incidenten die bepalend zijn voor de handhavinginzet. Het handhavingprogramma voldoet aan de volgende kenmerken:

- het is cyclisch, met vaststelling prioriteiten en evaluatie;
- het is integraal en heeft betrekking op alle sectoren waarbinnen het bestuur met handhavingactiviteiten wordt geconfronteerd; het verbindt alle sectoren onderling om het desbetreffende beleidsdoel te bereiken;
- het is transparant, omdat het inzichtelijk maakt welke visie het bestuur heeft op het handhaven, wat de omvang van de handhavingstaken is en inzicht geeft in prioriteitenstelling, doelen en methoden om die doelen te bereiken;
- het programma maakt duidelijk op welke wijze samenhang en samenwerking met partners vorm krijgt;
- het is informatiegestuurd, doordat handhaven geschiedt op basis van kennis van het handhaving domein en de doelgroep.

## 3 ORGANISATIE

### 3.1 Organisatie van handhaving in Zuidoost

De handhavingstaken van stadsdeel Zuidoost zijn ondergebracht bij verschillende sectoren. De omvang en de ongelijksoortigheid van deze taken is echter sterk verschillend. Om sectoren, afdelingen en medewerkers meer en beter kunnen laten samenwerken en daarmee zo efficiënt mogelijk het gewenste resultaat te kunnen behalen bij het integraal handhaven is een coördinatiemechanisme onontkoombaar. Op dit moment wordt gewerkt volgens een programmatische aanpak met behoud van de sectorale verantwoordelijkheid per beleidsonderdeel. Met de programmatische aanpak kunnen grote verbeteringen worden bereikt door een duidelijke prioritering en de versterking van de integraliteit.

Voor het sturen en synchroniseren zal een bestuurlijke afstemming plaatsvinden. Om dit te bereiken is een centrale coördinatiefunctie binnen het stadsdeel bestuurlijk ondergebracht bij de stadsdeelvoorzitter (portefeuillehouder openbare orde en veiligheid) en ambtelijk bij de regisseur regelgeving en handhaving van de sector Wijkbeheer.

#### **Bestuurlijke verantwoordelijkheid**

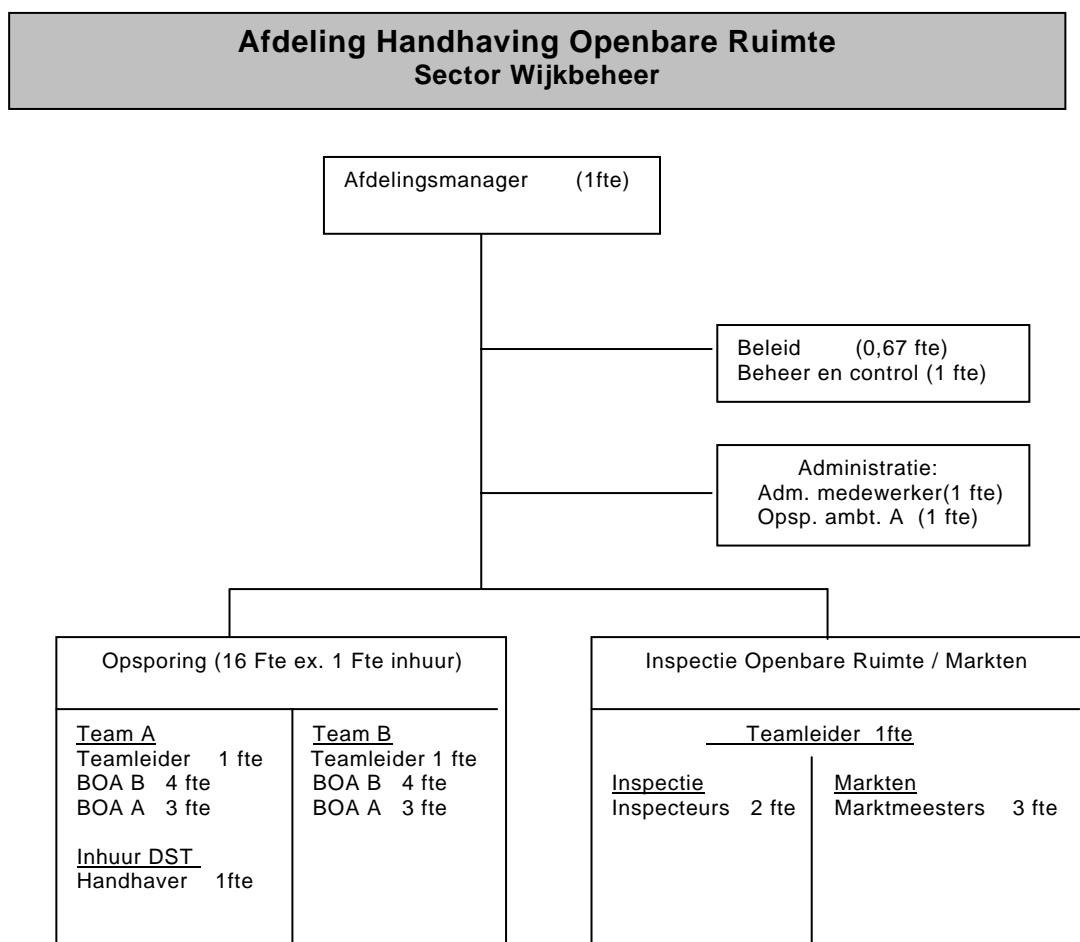
Het dagelijks bestuur heeft een collegiale verantwoordelijkheid op het terrein van handhaving. In de praktijk betekent dit dat elke portefeuillehouder verantwoordelijk is en blijft voor de handhaving op zijn of haar beleidsterreinen. Zodra het gaat om het gezamenlijke aspect van de handhaving dient het de aanbeveling dat de stadsdeelvoorzitter hierin coördinerend zal optreden. De stadsdeelraad zal in zijn duale rol kaderstellend optreden ten aanzien van het handhavingsbeleid. Dit komt tot uiting in het vaststellen van het handhavingsprogramma en de bespreking van rapportages en evaluaties. Het is voor bestuurders van belang op de hoogte te worden gehouden van de actuele stand van zaken op handhavingsgebied. Dit betekent dat de portefeuillehouders van de regisseur regelgeving en handhaving dan wel rechtstreeks van de afdelingen die gegevens krijgen die bestuurlijk relevant kunnen zijn.

#### **Ambtelijke verantwoordelijkheid**

Binnen het stadsdeel zijn de handhavingstaken ondergebracht bij verschillende disciplines, afdelingen/sectoren. Bij de aanpak van maatschappelijke problemen en de gemeentelijke zorg voor een sociale en veilige leefomgeving moeten dikwijls bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten worden toegepast. De gemeente (stadsdeel) heeft dan een regisserende rol waarbij het Openbaar Ministerie en de politie partners zijn. Ook is samenwerking met andere externe toezichthouders nodig zijn om de handhaving te versterken.

### 3.1.1 Sector Wijkbeheer/Handhaving openbare ruimte (HOR)

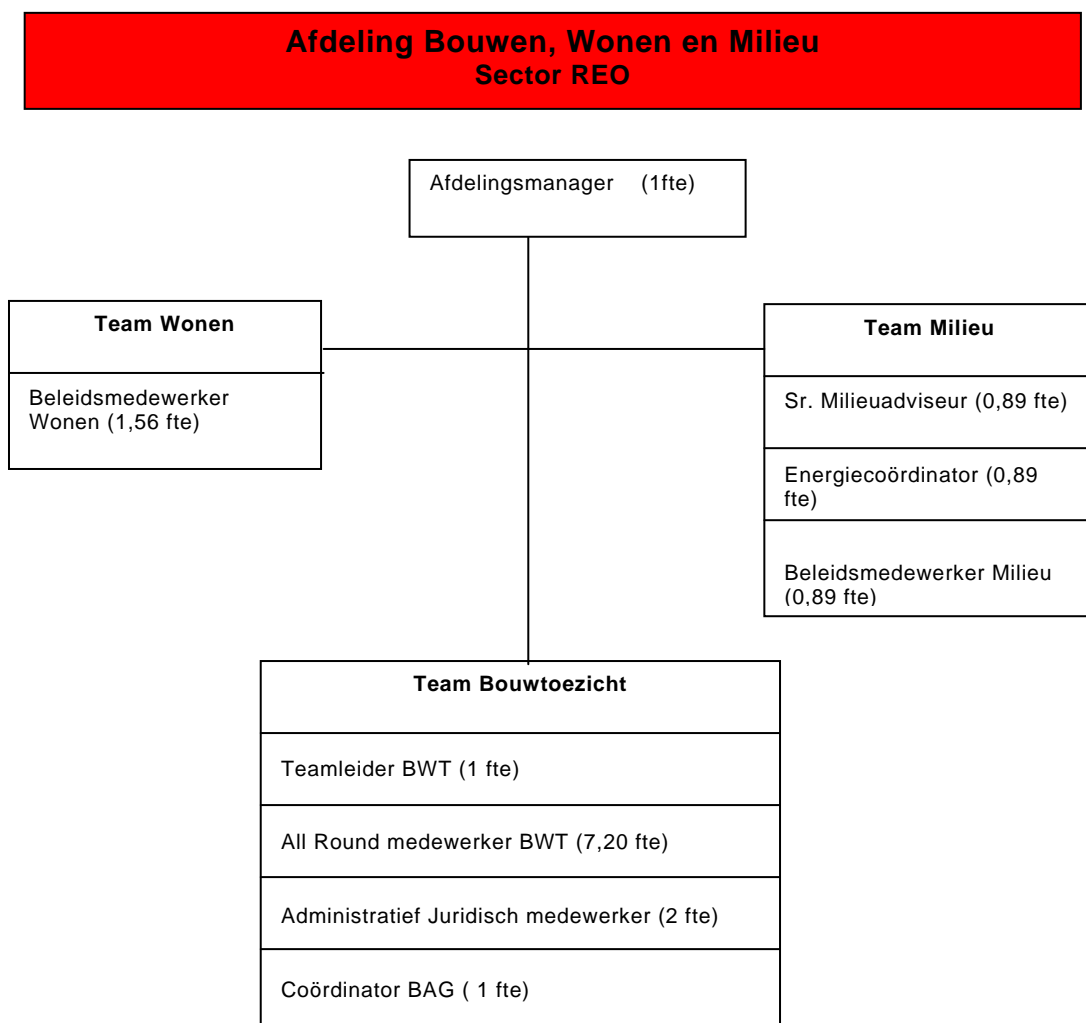
Bij de sector Wijkbeheer is de organisatie van handhaving versterkt in de afdeling Handhaving openbare ruimte, waarin Milieupolitie, Inspectie Openbare Ruimte en Markten zijn samengebracht. De hoofdtaken van de handhavers van deze afdeling zijn het toezicht en de controle op de naleving van milieuregels en de handhaving daarvan, alsmede het toezicht en de controle op het gebruik van de openbare ruimte en de daarbij behorende handhaving. Bedoeld wordt onder andere de toezicht en handhaving bij evenementen. De hoeveelheid evenementen (voetbalwedstrijden, concerten, braderieën, kermis etc.) vraagt veel aandacht en capaciteit.



Er is hoge prioriteit voor de controle en handhaving van de Afvalstoffenverordening, de Wet Milieubeheer, de Wet Bodembescherming, de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van Amsterdam en fout parkeren. Gezien de bestuurlijke prioriteiten in stadsdeel Zuidoost, gaat een groot deel van de capaciteit van de BOA'S op aan preventief toezicht, controle en handhaving in het kader van de Afvalstoffenverordening. Wat betreft handhaving van de Algemene Plaatselijke Verordening legt de toename van evenementen in het Centrum Arena Gebied een steeds grotere druk op de capaciteit.

### 3.1.2 Sector REO/Bouwen Wonen en Milieu (BWM)

De sector REO richt zich op de handhaving van bouw-, gebruiks-, milieu- en ruimtelijke regelgeving. Toezicht is ondergebracht bij de afdeling BWM. De hoofdtaken van deze afdeling zijn de vergunningverlening, het toezicht en de controle op de naleving van regels. In tijden van hoge werkdruk wordt extern personeel ingehuurd. Ook worden bepaalde specialistische taken uitbesteed aan de Brandweer en de stedelijke Dienst Milieu- en Bouwtoezicht (DMB)



Het Team Bouwtoezicht en Team Milieu hebben als taak het bewaken van de kwaliteit van de gebouwde en ruimtelijke omgeving. Het toezicht op grond van de Woningwet omvat de volgende taken:

- het onderzoeken van de staat van de volkshuisvesting in het stadsdeel, waaronder begrepen het wonen in woonwagens op standplaatsen en het aangeven van middelen ter verbetering daarvan

- het binnen de gemeente uitoefenen van toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Woningwet gegeven voorschriften
- het verrichten van andere werkzaamheden in verband met de uitvoering van deze wet  
Onder deze werkzaamheden vallen (Bouw-) vergunningen, Toetsing bouwplannen, Inspectie bouwwerkzaamheden, Bodembeheer, Constructieve zaken en Huisnummering.

Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd onder andere op basis van:

- Bouwbesluit,
- Asbestverwijderingsbesluit,
- Besluit Bouwvergunningstvrije en Licht Bouwvergunningplichtige Bouwwerken
- Bouwverordening,
- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV),
- Beleidsnota voor reclameobjecten,
- Wet milieubeheer,
- Wet op de Ruimtelijke Ordening,
- Wet Bodembescherming,
- Besluit op de Ruimtelijke Ordening,
- Bouwstoffenbesluit.

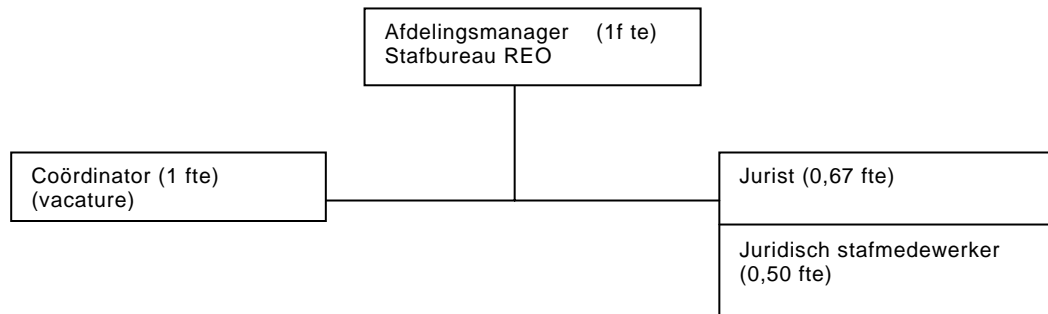
### 3.1.3 Sector REO/Team Handhaving

Onder handhaving van de bouw- en ruimtelijke regelgeving valt onder meer het tegengaan van illegale bouwactiviteiten, strijdig gebruik van het bestemmingsplan door juridisch optreden tegen deze illegale situaties. Deze handhavingstaken zijn in de sector REO ondergebracht bij het Stafbureau. Het handhavingsteam van de sector REO houdt zich vooral bezig met activiteiten op het gebied van bestuursrechterlijke juridische handhaving. Daar waar de overtreding van de bouw- en ruimtelijke regelgeving niet is beëindigd wordt het dossier van afdeling Bouwen, Wonen en Milieu (BWM) overgedragen aan het Team handhaving. Zij starten de bestuursrechtelijke handhavingprocedure op met als doel de overtreding alsnog te doen beëindigen. Hierbij kan het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang worden toegepast.

Stadsdeel Zuidoost heeft drie wettelijke verplichtingen ten aanzien van handhaving van de bouw- en ruimtelijke regelgeving, te weten:

1. Het juridisch handhaven van de bouw- en ruimtelijke regelgeving (werkzaamheden van de Afdeling Bouwen, Wonen en Milieu, milieutaken uitgezonderd). In het kader van het programma-akkoord 2006-2010 van stadsdeel Zuidoost is bestrijding onrechtmatig gebruik woningen een van de speerpunten. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur middels de quickscan ook nog meerdere prioriteiten gesteld.
2. Beleidvoornemens kenbaar maken (verplichting o.g.v. Woningwet en Wet ruimtelijke ordening)
3. Jaarverslag opmaken (verplichting o.g.v. Woningwet en Wet ruimtelijke ordening)

## Stafbureau /Team Handhaving Sector REO



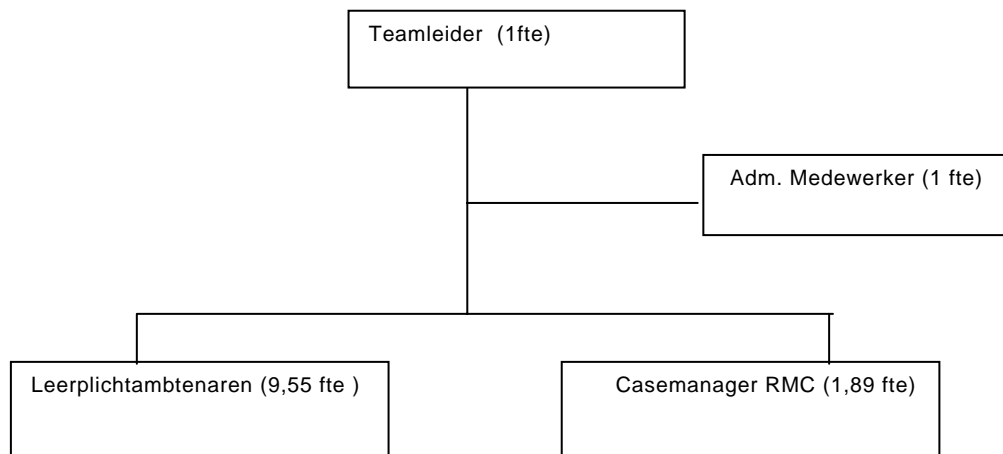
De procedure start bij binnenkomst van een melding. De meldingen c.q. handhavingverzoeken kunnen afkomstig zijn van burgers of instanties zoals Meldpunt Zorg en Overlast, politie, Bureau Zoeklicht, inspecteurs, etc. In het Handhavingberaad van de sector REO worden de knelpunten ten aanzien van handhavingzaken besproken. Naast het Team Handhaving maken BWM, Stedenbouwkundigen en Grondzaken deel uit van het Handhavingberaad. Verder worden nieuwe ontwikkelingen (landelijk en stedelijk) in de interne overleggen besproken. Het Handhavingberaad REO vindt één keer in de maand plaats.

### 3.1.4 Sector MO/Leerplicht-RMC

Ten gevolge van de Verbetering van het bestuurlijk Stelsel in Amsterdam wijzigt de organisatie van de uitvoering van de Leerplicht. Besloten is om de bevoegdheid m.b.t. de leerplicht bij de stadsdelen te laten. Echter de uitvoering wordt per 1 mei 2010 ter hand genomen door de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO). Stadsdelen worden daarmee opdrachtgever. De leerplichtambtenaren treden per 1 mei 2010 in dienst bij DMO. De aansturing van de leerplichtambtenaren geschiedt dan centraal vanuit Bureau Leerplicht Plus van DMO. De leerplichtambtenaren blijven echter decentraal werkzaam (principe centrale aansturing, lokale inbedding). Het stadsdeel en DMO zullen planmatig de inzet bepalen en de aansluiting bij het lokale jeugdbeleid. DMO rapport over de uitvoeringsresultaten aan het stadsdeel (opdrachtgever).

Leerplicht kent twee vormen van verzuim, namelijk absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) en relatief verzuim (spijbelgedrag). Een bijzondere vorm van relatief verzuim, ook wel luxe verzuim genoemd, doet zich voor wanneer de schoolvakantie begint. Doelstelling van de leerplicht is om met alle beschikbare instrumenten (preventie, zorg en handhaving) een onderbroken leerweg naar een startkwalificatie te realiseren.

## Cluster Leerplicht/RMC Sector MO

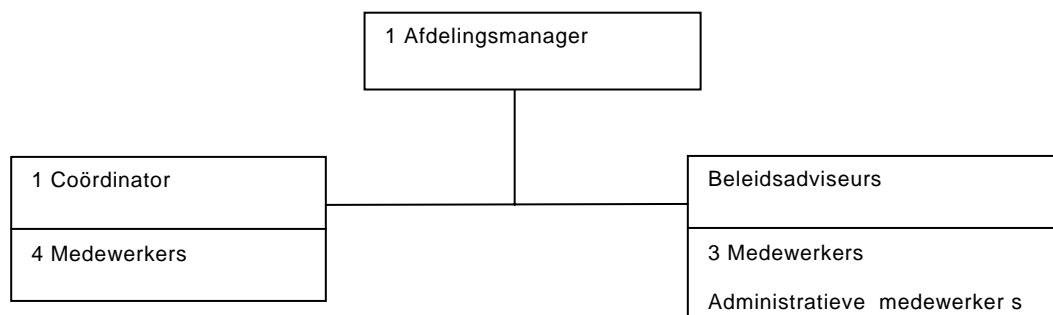


Bureau Leerplicht Plus zet zich in om samen met de ketenpartners verzuim en uitval te bestrijden. Belangrijke partners zijn het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, Bureau Halt en politie (werken samen binnen de ketenunit), maar ook het onderwijs, het Jongerenloket en lokale welzijnsorganisaties. De leerplichtambtenaar neemt maatregelen en maakt afspraken met ouders en leerlingen om te zorgen dat de leerling zo spoedig mogelijk weer naar school gaat.

### 3.1.5 Sector PuZa/Vergunningen

De afdeling Vergunningen is verantwoordelijk voor het gehele proces van het verlenen van vergunningen en ontheffingen op het gebied van onder andere horeca, evenementen, invalidenparkeerkaarten, maaiveldonthefingen, kapvergunningen, objectvergunningen, reclame/uitstalling en staanplaatsen buiten de markt. Het weergeven van het aantal fte's per medewerker kon vanwege het ontbreken van deze informatie niet worden meegenomen in onderstaande organisatieschema. Daarentegen is wel het aantal medewerkers genoemd.

## Afdeling Vergunningen Sector Publiekszaken



Tot de taken behoren ook de handhavingsbeschikkingen bij geconstateerde overtredingen en het behandelen van bezwaar- en beroepszaken. Daarnaast draagt de afdeling zorg voor een goede dienstverlening aan de bewoners van Zuidoost.

Afdeling Vergunningen ondersteunen de collega's van Handhaving openbare ruimte en politie in juridische zin in hun taken, adviseren over juridische en procedurele aspecten van beschikkingen en vrijstellingen, adviseren over bestuurlijke trajecten die vanuit de afdeling worden gestart, zien toe op de juridische kwaliteit (monitoring) van de producten van de afdeling (dossiers, beschikkingen, informatie etc.) en geven bestuurlijke- en juridische beleidsadviezen op de taakvelden van de afdeling.

### **3.2 Tijd en middelen**

Om integraal of programmatisch handhaving adequaat vorm te kunnen geven is het van belang dat de organisatie beschikt over voldoende capaciteit en de daaraan gerelateerde beschikbare middelen. In de regel zal het stadsdeel vanuit de eigen begroting de benodigde capaciteit en voorzieningen moeten bekostigen. Een en ander houdt in dat de bekostiging budgettair neutraal dient te geschieden. Dit geldt voor alle disciplines binnen de verschillende afdelingen/sectoren. Het stadsdeel heeft gekozen om de uitvoering van handhaving door de diverse disciplines, afdelingen/sectoren te laten geschieden. Met andere woorden er is binnen het stadsdeel geen sprake van één afdeling of sector waar alle handhavingsonderdelen zijn geïntegreerd. Hierdoor is het dan ook de verantwoordelijkheid van ieder afzonderlijke discipline, afdeling/sector en dus ook medewerkers om in gezamenlijkheid te zorgen voor de uitvoering van een effectief handhavingsbeleid.

### **3.3 Training en opleiding**

Adequate handhaving stelt hoge eisen aan handhavers. Zij moeten naast de inhoudelijke kennis van het vakgebied ook beschikken over de juiste competenties. Toezichthouders en handhavers beoefenen een specialistisch vak dat onderhevig is aan veranderende regel- en wetgeving. Verder is het essentieel dat toezichthouders en handhavers weten vanuit welke rol zij opereren en welke verantwoordelijkheden dat met zich meebrengt. Sinds 2008 faciliteert de Handhavingsacademie van Amsterdam (onderdeel van het Stedelijk Programma Regelgeving en Handhaving) in opleidingen in het kader van deskundigheidsbevordering. Door de deelname aan deze opleidingen van de vergunningverleners, toezichthouders en handhavers van stadsdeel Zuidoost is dit onderdeel van de kwaliteit van handhaving gewaarborgd.

Door informatie-uitwisseling bij de praktijkvoorbeelden uit de stadsdelen worden hierbij ervaringen onderling gedeeld. De Handhavingsacademie levert een belangrijke bijdrage aan de verdere professionalisering van de toezichthouders en handhavers van de gemeente. Het draagt ook bij aan een 'Amsterdamse stijl van handhaven' waardoor op termijn in alle geledingen binnen de gemeente op een eenduidige manier met handhaven wordt omgegaan. De handhavingsacademie heeft tot doel het op niveau brengen en houden van kennis en

vaardigheden die benodigd zijn om wet- en regelgeving daadwerkelijk te kunnen handhaven. De doelstelling komt tot uitdrukking in drie inspanningsvelden, namelijk: basisontwikkeling van het individu, ontwikkeling van het vak en ontwikkeling van het gemeentelijke handhavingsbeleid.

### 3.4 Regisseur regelgeving en handhaving

In het stedelijk actieprogramma 2007–2010 is het thema regelgeving en handhaving in het kader van het bestuursakkoord 2006 – 2010 uitgewerkt. Het programma is gericht op het verhogen van de kwaliteit en doelmatigheid van de bestuurlijke regelgeving en handhaving in de hele gemeente. De stadsdelen en de betrokken diensten hebben voor de ambtelijke uitvoering binnen hun onderdeel een regisseur Regelgeving en Handhaving benoemd. De regisseurs nemen namens hun stadsdeel c.q. dienst deel aan het stedelijk programma, leveren input voor het programma, fungeren als regisseur en aanspreekpunt voor hun organisatie. Zij vormen de verbinding tussen de programmaorganisatie en de lijnorganisaties.

De functie van regisseur Regelgeving en Handhaving is in de stadsdeelorganisatie van Zuidoost niet geformaliseerd. De veiligheidscoördinator van de sector Wijkbeheer vertegenwoordigt het stadsdeel binnen het SPRH, coördineert de integrale handhaving en het tot stand komen van de jaarlijkse handhavingprogramma's in stadsdeel Zuidoost.

#### Taken regisseur regelgeving en handhaving:

- voorzitter van het intersectoraal Handhavingoverleg/beleid en heeft als zodanig een sturende rol in de afstemming van handhaving.
- in overleg en afstemming met het Stedelijk programma Regelgeving en Handhaving verder gestalte aan het programmatisch handhaven binnen de stadsdeelorganisatie en de realisatie van het handhavingprogramma.
- het informeren en adviseren van het stadsdeelbestuur, sectoren en afdelingen over de (gemeentelijke) ontwikkeling van handhavingsbeleid.
- overleg voeren met interne (diensten) en externe partijen als politie en openbaar ministerie over de rolverdeling bij handhaving.
- zorg dragen voor het inbedden van programmatisch handhaven in de bestaande lijnorganisatie en de planning & control cyclus.
- regelmatig overleg voeren binnen de organisatie over de ontwikkeling, realisatie, monitoren en evalueren van het handhavingprogramma.
- regelmatig overleg voeren met de programmamanager handhaving en neemt deel aan het overleg handhavingregisseurs van het Stedelijk programma Regelgeving en Handhaving.

De regisseur regelgeving en handhaving heeft een regie- en aanjaagfunctie. Daarbij heeft hij een sleutelpositie dichtbij het bestuur en binnen de handhavingsorganisatie. De feitelijke aansturing van binnen de handhavingsorganisatie gebeurt vanuit de lijnorganisatie, waarbij in de bestuurlijke lijn de inhoudelijke portefeuillehouder sturing geeft.

### 3.5 Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 1 oktober 2009 is de Wet Dwangsom in werking getreden. De wet is bedoeld om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld gemeentes, provincies en waterschappen zo snel mogelijk

beslissen over aanvragen, bijvoorbeeld voor vergunningen. Een overheid die niet tijdig beslist, overschrijdt de beslistermijn. Daaraan zijn consequenties verbonden.

1. De dwangsom begint te lopen op het moment dat er niet tijdig is beslist op een aanvraag en het stadsdeel hiervoor schriftelijk in gebreke is gesteld. De aanvrager heeft recht op een dwangsom voor elke dag dat de beslistermijn wordt overschreden. De dwangsom loopt hoogstens 42 dagen en bedraagt maximaal 1260 euro.
2. De aanvrager kan direct beroep instellen  
Het is mogelijk om meteen in beroep te gaan bij de rechter. Er hoeft dus niet langer eerst bezwaar te maken tegen het uitblijven van een beslissing, zoals in de huidige situatie. Verklaart de rechter het beroep gegrond, dan is de overheid verplicht om alsnog binnen twee weken beslissen.

De wet ziet op primaire besluiten (**beschikkingen**) die zijn **aangevraagd** en op **bezwaarschriften**. Denk bij aanvragen om allerlei vergunningen, ontheffingen, subsidies, aanvragen inzake burgerzaken. Dus allerlei verzoeken, aanvragen die **een beschikking** opleveren in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Behalve bovenstaande situaties verplicht deze wet het stadsdeel ook om bij een verzoek om handhaving tijdig te beslissen c.q. een handhavingsbesluit te nemen.

## 4 EVALUATIE HANDHAVINGSPROGRAMMA 2008–2009

Het Handhavingsprogramma 2008–2009 heeft ons inzicht gegeven in de prioriteiten en de uitvoering van de handhavingstaken voor het jaar 2010. Het uiteindelijke doel van het programma is een effectieve handhaving en een efficiënte inzet van de beschikbare middelen. Het is zinvol de gestelde doelen en de verrichte werkzaamheden te evalueren. Op deze manier leren we van de opgedane ervaringen en kunnen de lijnen voor de komende handhavingssjaren 2010–2011 doelmatig uitgezet worden. Handhaving is onderdeel van de beleidscyclus en de reguleringsketen:

### VISIE – BELEID – REGELGEVING – VERGUNNINGEN – HANDHAVING – INZICHT IN NALEEFGEDRAG

Een ander onderdeel van de beleidscyclus is de evaluatie. Deze informatie leidt weer tot bijstelling van prioriteiten en doelen en beïnvloeding van de wijze van uitvoering.

Uitgangspunten voor de evaluatie zijn:

- Structureren van de informatievoorziening (tussen de ketenpartners, intern en extern)
- Gezamenlijke uitvoering van handhavingstaken door de partners (ontkokeren)
- Aansluiting bij de taken van de partners (doen we geen dubbel werk?)
- Regie van het stadsdeel bij de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden (wat spreken we af? En doet iedereen wat hij/zij beloofd heeft?)
- De borging van deze activiteiten

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de evaluatie van het Handhavingsprogramma 2008–2009. De uitgebreide evaluatieverslagen zijn in bijlage 1 terug te vinden. De handhavingsprioriteiten 2008–2009 waren:

- 4.1 Leerplicht (*stedelijke prioriteit*);
- 4.2 Gebruiksvergunning (*stedelijke prioriteit*);
- 4.3 Slopen/asbest (*stedelijke prioriteit*);
- 4.4 Huisvuil/zwerfvuil (*stedelijke prioriteit*);
- 4.5 Illegale objecten/fietswrakken (*stedelijke prioriteit*);
- 4.6 Onrechtmatig gebruik van woningen;
- 4.7 Bouwvergunning (toezicht bouwterreinen);
- 4.8 Horeca;
- 4.9 Graffiti, wildplakken;
- 4.10 Parkeren (blauwe zone), maaiveldonthefing

## 4.1 Leerplicht

### **Evaluatie**

De opsporing van het verzuim in Zuidoost is versterkt en de scholen melden schoolverzuim nu beter. Het gemeld schoolverzuim is in het schooljaar 2008–2009 met 146 toegenomen ten opzichte van het jaar 2007–2008 (614 vs. 468). De toename van de melding van verzuim in het primair onderwijs heeft te maken met:

- 1) De aanhoudende intensieve aanpak van luxe verzuim in alle primair onderwijsscholen en
- 2) Het van binnenuit bemoeien met de registratie en melding van verzuim door de leerplichtambtenaar en de leerplichtassistenten in een zeer zwakke school.

### ♦ **Wat ging goed?**

- Leerplicht is meer zichtbaar geworden voor leerlingen, scholen en ouders;
- Leerplichtambtenaren opereren meer en meer binnen de scholen;
- Er wordt meer verzuim en uitval gemeld door de scholen aan afdeling Leerplicht;
- Luxe verzuim (verzuim i.v.m. vakantie) is intensief aangepakt;
- Er worden meer huisbezoeken gedaan als jongeren uitvallen en niet meer bereikbaar zijn.

### ♦ **Wat ging niet goed?**

- Niet alle scholen registreren en melden verzuim aan Cluster Leerplicht

### ♦ **Wat kan beter in 2010–2011?**

- Meer controle op spijbelaars in het publieke domein;
- Scholen meer controleren op het opstellen en uitvoeren van verzuimbeleid en goed en volledig registreren van verzuim en uitval.

## 4.2 Gebruiksvergunning

### **Evaluatie**

In 2008 en 2009 zijn door de brandweer in Zuidoost in totaal 122 gebouwen gecontroleerd. Bij ongeveer 15 gebouwen zijn de dossiers van controle doorgestuurd naar het team handhaving van het stadsdeel. Bij deze gebouwen is na rapportage over gebreken niet of onvoldoende gereageerd op gestelde aanwijzingen. Voorbeelden zijn: Passion Latina (ism politie), Kruidvat (Reigersbos) en Skylo (Amsterdamse Poort). Passion Latina is een nog een lopende zaak waarbij een dwangsombesluit is opgelegd. De dwangsommen zijn verbeurd en tevens een preventieve last onder bestuursdwang is opgelegd.

#### ♦ **Wat ging goed?**

De reguliere controles zijn door het stadsdeel en de brandweer uitgevoerd. De samenwerking was goed. Door deze controles is de naleving van de regels verbeterd. Extra inspanning is/wordt geleverd ten aanzien van de vijftien gebouwen die nog niet aan de regels voldeden. Door BWM zijn de gebouwen nog een keer bezocht en is aangedrongen op de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de brandveiligheid. Een deel heeft hieraan voldaan en een deel is aan de brandweer overgedragen voor een hercontrole. Dit moet nog gebeuren. Als na de hercontrole nog steeds de regels niet worden nageleefd worden deze dossier aan Team handhaving overgedragen om naleving via een juridische (handhavings)procedure af te dwingen.

#### ♦ **Wat ging niet goed?**

Handhaving gebruiksvergunning/ gebruiksbesluit levert veel ad hoc werk op. Het dossier café Pasion Latina is een voorbeeld van een complexe zaak. In dit dossier is sprake van meerdere juridische procedures. 2 x voorlopige voorzieningen, bezwaarprocedures, hoger beroep tegen beslissing op bezwaar, dwangbevelprocedure/ verzetprocedure. Veel procedures lopen door elkaar heen en dat maakt de handhavingzaak complex. Dit heeft geleid tot veel extra onvoorzien werk waar in de planning géén rekening mee is gehouden;

Samenwerking en afstemming met andere afdelingen van het Stadsdeel Zuidoost schiet tekort hierdoor geen eenduidig optreden vanuit het stadsdeel. De deelname van de afdeling vergunningen betreffende handhaving van de exploitatievergunning wegens slechte bedrijfsvoering is beperkt gebleven;

Door gebrek aan inspecteurs is toezicht houden vanuit het Stadsdeel niet goed mogelijk, waardoor extra druk wordt gelegd op de Politie;

Door onvoldoende ervaring is veel aandacht besteedt aan het uitlokken van jurisprudentie c.q. het onderzoek doen naar handhavingprocedure. Dit vergt veel tijd waardoor het proces vertragend verloopt;

#### ♦ **Wat kan beter in 2010-2011?**

Er moet een systematiek ontwikkeld worden waarmee de controles van de panden met een gebruiksvergunning of gebruiksmelding scherper geformuleerd worden. Door dit te doen kunnen prioriteiten en inzet beter in bepaald worden.

### 4.3 Slopen/asbest

<p><b>Evaluatie</b></p> <p>Het verbeteren van het nalevingsgedrag en handhaving van de geldende regels heeft veel aandacht gevraagd binnen de afdeling bouwen. Veel aandacht is uitgegaan naar de behandeling van aanvragen conform de het Asbestverwijderingsbesluit. Verder heeft de behandeling van paraplusloopvergunningen voor het verwijderen van asbesthoudende materialen uit mutatiewoningen veel aandacht gevraagd.</p>
<p>♦ <b><i>Wat ging goed?</i></b></p> <p>Preventief optreden.</p>
<p>♦ <b><i>Wat ging niet goed?</i></b></p> <p>Het naleefgedrag is moeilijk meetbaar. In de praktijk wordt preventief opgetreden aan het begin van vergunningetraject. Hierdoor probeert de afdeling te bereiken dat het aan het begin van het traject al goed zit. Bij controle is het overschrijden van voorschriften bij het verwijderen van asbest lastig te traceren. De plaats is zonder beschermingsmiddelen niet bereikbaar en kan pas na vrijgave door een asbestdeskundige betreden worden.</p>
<p>♦ <b><i>Wat kan beter in 2010-2011?</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Het op de sloopplaats registreren van inspecties via een systeem dat rechtstreeks communiceert met een volgsysteem op kantoor. Extra aandacht is nodig voor de overname van de handhavingactiviteiten door het team handhaving. De activiteiten van toezicht en handhaving sluiten nog niet goed op elkaar aan.</li><li>• Door de vereniging bouw- en woningtoezicht Nederland (VBWTN) is een handleiding slopen uitgebracht die als richtlijn heeft gediend bij de uitvoering van de sloopvoorschriften.</li><li>• In Amsterdam is een projectplan opgesteld voor de uitvoering van de landelijke uitvoeringsmethodiek om de asbestverwijdering bij mutatiewoningen te structureren, waarbij Zuidoost ook bij betrokken is.</li></ul>

#### 4.4 Huisvuil/zwerfvuil

##### **Evaluatie**

In de vijf prioriteitwijken H-buurt, Kortvoort, E/G-buurt, S/T-buurt en K-torens is de vervuilingsgraad gedaald en zijn er, naar het oordeel van de handhavers openbare ruimte en medewerkers van het Mtb, zichtbare verbeteringen. In geheel Zuidoost is de doelstelling van minder dan 2,5% verkeerd aangeboden huisvuil (= 2,5 vuilniszakken per 100 woningen) naar schatting in 80% van het stadsdeel gehaald. De handhaving van de Afvalstoffenverordening heeft ruim de helft van de opsporingscapaciteit van de boa's belast.

##### ♦ ***Wat ging goed?***

- De handhavers van afdeling Handhaving openbare ruimte constateren in 2009 een verbeterd naleefgedrag met betrekking tot het op de juiste wijze aanbieden van huisvuil. Dit is bij de surveillances door de wijken waarneembaar.
- Door gerichte aandacht en intensieve handhaving zijn verbeteringen gerealiseerd. De afdeling Handhaving openbare ruimte en het Milieutechnisch bedrijf (Mtb) zijn zeer tevreden over de nieuwe aanpak, waarbij in overleg is vastgesteld aan welke actiegebieden prioriteit gegeven wordt gegeven. Dit heeft tot goede resultaten geleid.

##### ♦ ***Wat ging niet goed?***

Een probleem is het grofvuil. Dit veroorzaakt deels ook zwerfvuil op straat, indien de huisvuilzakken niet goed zijn afgesloten of opengescheurd zijn. Wat dit betreft blijft de verbetering van het naleefgedrag achter. Grofvuil staat nog te vaak en te lang op straat, omdat het niet op de juiste tijdstippen buiten op straat wordt gezet om vervolgens kort daarop door de reguliere ophaaldienst van het Mtb opgehaald te worden. Ook wordt het niet op de juiste plaatsen aangeboden. Meestal bij de ondergrondse containers die daar niet voor zijn bedoeld en problemen opleveren als de ondergrondse container geleegd moet worden.

##### ♦ ***Wat kan beter in 2010-2011?***

Door meer en beter te communiceren met de bewoners kan grote winst behaald worden. Daarnaast moet het voor de bewoners duidelijker worden waar de aanbodplaatsen van grofvuil bij hun in de straat zijn. Middels de afsprakenbrief tussen de afdeling Handhaving openbare ruimte en het MtB wordt in overleg prioriteit gegeven aan bepaalde actiegebieden. In de in overleg aangewezen prioriteitwijken wordt tijdens surveillances extra aandacht gegeven aan het verkeerd aanbieden van grof vuil (wellicht ten overvloede: handhaving op grofvuil is nagenoeg alleen maar mogelijk bij heterdaad situaties en in de niet-geprioriteerde wijken kan de overlast foutief geplaatst afval nog wel hoog oplopen.

## 4.5 Illegale objecten/fietswrakken

### **Evaluatie**

#### *Illegale objecten*

- Er is in 2008 door de inspecteurs openbare ruimte voornamelijk met voorlichting (gesprekken) en (formele) waarschuwingen gewerkt (interventies). Dit heeft geresulteerd in onder andere:
  - Acht door de eigenaren/exploitanten verwijderde terrassen;
  - Dertig ondernemers in de Amsterdamse Poort die zich beter aan de richtlijnen voor het plaatsen van verwijsborden houden;
  - Betere naleving algemene regels voor winkeluitstallingen.
- Er zijn 161 adviezen op vergunningaanvragen gegeven en zijn er controles verricht ten aanzien van opbreek- en objectvergunningen en daarbij behorende "loopbrieven" onder andere voor diep in de grond staande reclameborden van makelaars en te huurstaande bedrijfspanden.
- In strijd met de regels geplaatste objecten (zonder geldige vergunning/ontheffing, op de verkeerde plek, te lange periode van bijvoorbeeld bouwcontainers, ecotoiletten) zijn na waarschuwingen door de eigenaar/gebruiker verwijderd.
- Circa vijftig voornamelijk auto-, maar ook bromfiets/scooterwrakken zijn verwijderd.
- Van de 106 behandelde zaken ten aanzien van caravans, aanhangers en dergelijke hebben er 38 geresulteerd in het verwijderen van de objecten.

#### *Fietswrakken*

Vooraf is gesteld dat het aantal te verwijderen fietsen in 2008 onder de 100 zou blijven (in 2007 werden al relatief veel fietswrakken verwijderd). Uiteindelijk zijn er in 2008 totaal 164 fietswrakken verwijderd.

#### ♦ ***Wat ging goed?***

- Het gebleken dat het niet altijd nodig is om repressief op te treden. Met communicatie, gesprekken en waarschuwingen is een hoop bereikt. Hierdoor zijn richting bedrijven en terrasexploitanten resultaten geboekt.
  - Dertig ondernemers in de Amsterdamse Poort die zich beter aan de richtlijnen voor het plaatsen van verwijsborden houden;
  - Betere naleving algemene regels voor winkeluitstallingen.

#### ♦ ***Wat ging niet goed?***

Geen integrale controles.

#### ♦ ***Wat kan beter in 2010-2011?***

- Meer gedetailleerde registratie en monitoren op deelgebieden binnen het stadsdeel Zuidoost, maar dit valt en staat met het tijdstip van introductie van nieuwe registratiesystemen of aanpassing van oude systemen;
- Voorlichting naar doelgroepen om te voorkomen dat illegaal geplaatste objecten worden geplaatst dan wel fietswrakken of kennelijk achtergelaten verwaarloosde fietsen blijven staan.

#### 4.6 Onrechtmatig gebruik van woningen

##### **Evaluatie**

Onder onrechtmatig gebruik van woningen wordt verstaan het gebruik van een woning dat in strijd is met het bestemmingsplan. Als een woning in het bestemmingsplan de functie "wonen" heeft dan is elk ander gebruik in strijd met het bestemmingsplan. Voorbeelden hiervan zijn o.a. het gebruik van de woning voor een bedrijf, hennepplantage, illegaal kamerverhuur, bordelen e.d. Vóór 2008 werd hierop incidenteel gehandhaafd. In 2008 had ca. 40% van de klachten en meldingen betrekking op strijdig gebruik van woningen. Eind 2008 is er derhalve een plan opgesteld om de meldingen van strijdig gebruik van woningen op projectmatige aanpak te pakken om deze op 'uniforme' wijze effectief en efficiënt te kunnen bestrijden. Er is een selectie gemaakt op basis van prioriteit van de handhavingzaken, waarbij er bepaald werd dat er 16 woningen in het project volgens een vastgestelde procedure behandeld zouden worden. De ervaringen die in dit project zijn opgedaan worden gebruikt om alle handhavingzaken aangaande strijdig gebruik van woningen op adequate manier te kunnen aanpakken. In een aantal gevallen (3) hebben de inspectie van woningen geleid tot beëindiging van de overtreding. Er moesten 6 dwangsbesluiten worden opgemaakt waarvan 3 woningen nog blijvend worden gecontroleerd om herhaling te voorkomen. Van 10 zaken loopt de juridische procedure nog.

##### ♦ **Wat ging goed?**

De integrale aanpak. De samenwerkingspartners zijn voornamelijk de stedelijke Dienst Wonen en de Politie. Door de samenwerking met de genoemde diensten vindt er een uitwisseling van informatie plaats. Er moet echter nog verbetering plaatsvinden op het gebied van kanalisering van de informatie zodat de informatie op de juiste tijd en plaats terecht komt. Hierover vinden regelmatig gesprekken plaats.

##### ♦ **Wat ging niet goed?**

Binnen REO is er geen handhavingscapaciteit om de controles te verrichten en onvoldoende administratieve en juridische ondersteuning. Voor dit project is van het veiligheidsbudget uit de begroting Openbare orde en veiligheid een tweetal controleurs van het bureau Yacht ingehuurd. Voor 2010 is binnen REO wederom nauwelijks budget en capaciteit beschikbaar om nieuwe meldingen van onrechtmatig gebruik van woningen te (laten) controleren.

##### ♦ **Wat kan beter in 2010-2011?**

De aanpak van onrechtmatig gebruik van woningen is nogal tijdrovend. Het aantal productieve uren wordt geschat op 3029 uren. De meeste tijd vergt de juridische behandeling. Om het gewenst gebruik van woningen na de handhaving te kunnen meten zijn nacontroles nodig.

#### 4.7 Bouwvergunning (toezicht bouwterreinen)

##### **Evaluatie**

Toezicht op de bouwplaats in Zuidoost vormt een belangrijk onderdeel van het werkpakket binnen bouwtoezicht van de afdeling BWM. Daar wordt, volgens de conclusies van een stedelijk audit, op een professionele wijze uitvoering gegeven. Naar aanleiding daarvan is voor Zuidoost een verbeterplan opgesteld dat in het voorjaar van 2010 aan het bestuur zal worden voorgelegd. Een belangrijk onderdeel van de verbetering betreft het invoeren van het stedelijk Toezichtprotocol. Vanaf 2009 is er wekelijks ambtelijk overleg tussen de betrokkenen bij de uitvoering van bouwprojecten en projecten in de openbare ruimte. Daar wordt per bouwproject afgestemd over de uitvoering.

Toezicht tijdens de bouw heeft plaatsgevonden binnen de bestaande formatie. Voor het toezicht van de grote bouwprojecten die in uitvoering zijn genomen in het gebied Kraaiennest is extra capaciteit ingezet. Bij integrale controles wordt samengewerkt met de Dienst Milieu en Bouwtoezicht, de Brandweer en de Arbeidsinspectie. Bovendien vindt intern binnen stadsdeel Zuidoost wekelijks overleg plaats met alle uitvoerende afdelingen. Binnen sector REO wordt gewerkt aan een inhaalslag op de kwaliteit van toezicht op de bouwplek. Er is in 2009 een stedelijk audit uitgevoerd naar het functioneren van het bouwtoezicht. Toezicht en handhaving van de bouwvergunning is een onderdeel bij de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In 2009 zijn in Zuidoost alle voorbereidingen getroffen om deze wet in Zuidoost te kunnen uitvoeren.

##### ♦ ***Wat ging goed?***

Alle bouwwerken waarvoor een vergunning is verleend zijn gecontroleerd op de bouwplaats of direct na uitvoering van de werkzaamheden. Er is voldoende capaciteit voor de handhaving op de bouwplaats.

##### ♦ ***Wat ging niet goed?***

De professionals van BWM werken grotendeels vanuit routine en ervaring. Uit de BWT audit in 2009 van het SPRH, waar alle stadsdelen aan hebben meegewerkt, bleek dat in Zuidoost een toezichtprotocol ontbrak. Hierdoor was het niet mogelijk om eenduidig, transparant en controleerbaar toezicht houden.

##### ♦ ***Wat kan beter in 2010-2011?***

Vanaf eind 2009 is het stedelijk toezichtprotocol beschikbaar. Volgens dit protocol kan op een rationele en toetsbare manier worden gecontroleerd. Aan de hand van een risicoprofiel wordt per bouwwerk bepaald op welke wijze wordt gecontroleerd. Achteraf worden alle controles vastgelegd en gedocumenteerd in het digitale archief. In de loop van 2010 zal het systeem worden opgenomen in het digitale work-flowsysteem voor de bouw. Na invoering van het toezichtprotocol kan de kwaliteit van de handhaving en vooral de verslaglegging ervan op peil zijn. In het voorjaar van 2010 zal een werkgroep binnen het stadsdeel een protocol opstellen voor het afspraken stelsel dat nodig is voor het uitvoeren van bouwprojecten. De afspraken zijn nodig om er voor te zorgen dat alle activiteiten op elkaar aansluiten, dat ze volgens vergunning worden uitgevoerd en dat de overlast tot een minimum wordt beperkt. Een voorbeeld van een project waarvoor intensief uitvoeringsoverleg wordt gevoerd is de uitvoering van de verbouwing van het winkelcentrum Amsterdamse Poort (cluster 8).

## 4.8 Horeca

### ***Evaluatie***

Er zijn twee integrale horecacontroles geweest. Hierbij hebben politie, Dienst Milieu- en bouwtoezicht (DMB), Bouwen, wonen en milieu (BWM), HOR en Vergunningen samen de verschillende horecagelegenheden gecontroleerd. Horecagelegenheden waarbij overtredingen worden geconstateerd kregen bij bijvoorbeeld het niet in orde hebben van bepaalde zaken de kans om dit te herstellen. Bij andere zaken zoals het niet aanwezig zijn van een leidinggevende is het handhavingstappenplan toegepast. Door DMB zijn bij drie horecazaken door middel van maatwerkvoorschriften de plaatsing van een verzegelde geluidsbegrenzer opgelegd. Doel: terugdringen aantal geluidsklachten. Sinds de geluidsbegrenzers zijn geplaatst zijn geen geluidsklachten meer binnen gekomen. Per 1 mei 2010 gaan de handhavende taken van de DMB met betrekking tot horeca over naar het stadsdeel.

#### ♦ ***Wat ging goed?***

De samenwerking tussen de verschillende afdelingen en diensten is goed. Mochten er sancties toegepast moeten worden zijn er korte communicatielijnen en wordt er snel gehandeld.

#### ♦ ***Wat ging niet goed?***

#### ♦ ***Wat kan beter in 2010-2011?***

## 4.9 Graffiti, wildplakken

### **Evaluatie**

In de pilotgebieden Arena Boulevard, Station Holendrecht, winkelcentrum Amsterdamse poort en winkelcentrum Reigersbos (vier actiegebieden) is het beoogde resultaat met betrekking tot het bestrijden van wildplakken behaald. In deze actiegebieden is de vervuiling door wildplakken afgenomen en zijn er nog maar weinig illegale wildplakactiviteiten geconstateerd. De meeste overtreders zijn door de handhavingsactie van de afdeling HOR in de bewuste gebieden gestopt.

Organisatoren van evenementen waarvoor illegaal reclame wordt gemaakt met posters zijn op de hoogte van het strikte beleid van het stadsdeel. Van de 36 maal dat in 2008 een last onder dwangsom is opgelegd is door 34 van de overtreders gestopt met (opnieuw) wildplakken. Bij de overige twee ontstond er een rechtsgrond voor het verbeurd verklaren van de dwangsom en daaraan gekoppeld het sturen van een besluit tot inning.

In 2008 en 2009 is de aanpak vooral geweest op de bestrijding van wildplakken. Er is een verschil tussen wildplakken en graffiti. Er zijn fysieke verschillen (hoe het wordt aangebracht), maar ook zijn de categorieën overtreders en motieven achter de overtredingen (waarschijnlijk) deels verschillend. Bij graffiti is het beleid tot nu toe gericht op het zo snel mogelijk schoon (laten) maken.

#### ♦ **Wat ging goed?**

- Communicatie naar opdrachtgevers van illegaal wildplakken waardoor velen nu doordrongen zijn van de zinloosheid van wildplakken (in ieder geval de overtreders die in de actiegebieden hebben geplakt);
- De aanpak wildplakbestrijding zorgt ervoor dat het nauwelijks rendabel is om te wildplakken, onder meer doordat de uitingen snel worden weggehaald zodat de reclame slechts weinigen bereikt.

#### ♦ **Wat ging niet goed?**

In de niet-actiegebieden is een toename van het wildplakken en graffiti. Voor handhaving op graffiti in bestaande en nieuwe actiegebieden, dan wel geheel Zuidoost, en voor handhaving op wildplakken in heel Zuidoost bleek de capaciteit niet voldoende.

- In de niet-actiegebieden is een toename van het wildplakken en graffiti. Voor handhaving op graffiti in bestaande en nieuwe actiegebieden, dan wel geheel Zuidoost, en voor handhaving op wildplakken in heel Zuidoost bleek de capaciteit niet voldoende.
- De uit oogpunt van vrije meningsuiting geplaatste vrije wildplakzuilen worden nu tevens gebruikt voor illegale commerciële posters. Dit zou kunnen worden tegengegaan.

#### ♦ **Wat kan beter in 2010-2011?**

- In 2009 is aangehaakt bij het plan van aanpak bestrijding graffiti en wildplakken, opgesteld door de afdeling Wijkcoördinatie van de sector Wijkbeheer, waarvoor vanuit de afdeling HOR de nodige input is geleverd. Vanaf 2010 wordt in heel Zuidoost gecontroleerd op wildplakken. Wat betreft

graffiti geldt dat het beschikbare budget besteed wordt aan schoonmaak. Handhavers houden tijdens de reguliere surveillances toezicht en zullen optreden bij heterdaad- situaties.

- De communicatie over en weer van de betrokken afdelingen van het stadsdeel, met name Wijkbeheer, zodra er ergens een melding over graffiti (en in voorkomende gevallen ook wildplakken) door het Meldpunt openbare ruimte aan de afdeling HOR. Ontwikkelen van een procedure die de communicatie zodanig regelt dat iedereen (BOR, HOR, MOR, schoonmaakbedrijf) een optimale bijdrage kan leveren aan een optimale combinatie van melding, registratie, handhaving, schoonmaak en terugkoppeling naar de melder.

In de aanpak bestrijding graffiti en wildplak in stadsdeel Zuidoost wordt melding gemaakt van de ontwikkeling van een stedelijke aanpak bij enkele westelijke stadsdelen. Dit initiatief wordt ondersteund door een motie (787) in de gemeenteraad van Amsterdam (17 december 2008). In het Plan van aanpak is het voorstel om voor Zuidoost zoveel mogelijk aan te sluiten bij de te ontwikkelen stedelijke aanpak, in ieder geval op het gebied van:

- 1) de ontwikkeling van een databank (met graffiti-uitingen) en de handhaving
- 2) de aanpak van de schoonmaak.

#### 4.10 Parkeren (blauwe zone), maaiveldontheffing

##### ***Evaluatie***

De afdeling Handhaving openbare ruimte (HOR) van de sector Wijkbeheer heeft binnen het stadsdeel de regie over de parkeerhandhaving en de handhaving van de maaiveldontheffing.

##### ***Parkeren blauwe zone***

De parkeerhandhaving van de blauwe zones is uitbesteed aan de Dienst Stadstoezicht. Afdeling HOR heeft van de werkzaamheden de parkeerboa's van de Dienst Stadstoezicht gecoördineerd. Deze parkeerhandhavers zijn ook incidenteel ingezet bij bijvoorbeeld evenementen in het Arenagebied. Op basis van de waarnemingen en ervaringen van de parkeerboa's van de Dienst Stadstoezicht wordt geconcludeerd dat de handhavingsinspanningen hebben geleid tot een beter naleefgedrag bij het parkeren in de blauwe zones.

##### ***Maaiveldontheffing***

Zonder een maaiveldontheffing mag er in stadsdeel Zuidoost niet op fiets- en voetpaden worden gereden met motorvoertuigen. Tijdens regelmatige surveillances en controles op parkeerexcessen en het onrechtmatig gebruik op fietspaden door motorvoertuigen op het maaiveld heeft de afdeling HOR gehandhaafd. Dit hebben zij gedaan door (preventieve) voorlichting en waarschuwingen te geven bij (dreigende) overtredingen, dat wil zeggen strafrechtelijke interventies door boa's en interventies door inspecteurs en verbaliserend optreden door boa's bij overtredingen. Daarnaast treedt de politie ook op.

##### **♦ *Wat ging goed?***

- Meer gedetailleerde aansturing van de parkeerboa's van de Dienst Stadstoezicht waardoor het binnen het beperkte budget de capaciteit optimaal gericht kon worden op ervaren en geconstateerde parkeeroverlastsituaties op "hotspots";
- In het ArenA-gebied zijn parkeerexcessen voorkomen/bestreden.

##### **♦ *Wat ging niet goed?***

##### **♦ *Wat kan beter in 2010-2011?***

- Meer gedetailleerde registratie en monitoring op deelgebieden binnen het stadsdeel Zuidoost, maar dit valt en staat met het tijdstip van introductie van nieuwe registratiesystemen of aanpassing van oude systemen;

## 5 HANDHAVINGSPRIORITEITEN 2010–2011

Door de programmatische aanpak van de handhaving zal de handhavingstaak van stadsdeel Zuidoost zich vooral gaan ontwikkelen van reactief naar actief en planmatig. Dit betekent niet dat daarmee de reactieve handhaving (passief) geheel uit beeld verdwijnt. Signalen, meldingen en klachten van derden, evenals acute situaties blijven aanknopingspunt voor handhavingsacties. De programmatische benadering van handhaving houdt dus in dat bepaalde onderwerpen met voorrang zullen worden aangepakt. Handhaving van deze onderwerpen heeft prioriteit. Dit betekent echter niet dat aan andere thema's of nieuwe wetgeving niets meer wordt gedaan. Ten aanzien van deze onderwerpen wordt zo veel mogelijk vastgehouden aan het bestaande niveau van handhaving.

De keuze van de prioriteiten zijn de voorgaande jaren bepaald aan de hand van een risicoanalyse. Dit is een instrument is om de risico's in kaart te brengen. De invulling en uitkomsten van een risicoanalyse zijn niet gestoeld op objectieve cijfers (handhavingsdossiers, productcijfers, meldingen). De risico's worden beoordeeld op subjectieve basis. Dit is reeds in 2008 uitvoerig gemeten. De behoefte aan handhaving binnen de problematiek in het stadsdeel kan echter het beste gemeten worden op grond van feitelijke gegevens, zoals aantal verleende vergunningen, meldingen, waarschuwingen, handhavingsdossiers, productcijfers en processen-verbaal. Om een keuze te kunnen maken zijn alle handhavingstaken en concrete gedragingen die om handhaving vragen geïnventariseerd. In tegenstelling tot de voorgaande jaren zijn de handhavingsprioriteiten voor dit handhavingsprogramma niet tot stand gekomen door het uitvoeren van een risicoanalyse. De bestuurlijke keuzes komen voort uit de vastgestelde stedelijk gekozen handhavingsprioriteiten voor 2010 en hetgeen dat door het dagelijks bestuur is bepaald (couleur locale). Deze laatste prioriteiten zijn gekozen op basis van stadsdeelspecifieke aandachtspunten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. De tien handhavingsprioriteiten zijn gericht op het verminderen van de overlast in de openbare ruimte en directe woon- en werkomgeving.

Voor het nieuwe handhavingsprogramma zijn de volgende factoren van belang geweest voor het bepalen van de handhavingsprioriteiten:

1. **Stedelijk vastgestelde prioriteiten:** Het SPRH verzamelt jaarlijks de handhavingsprioriteiten van alle stadsdelen en stelt deze vast, een bevoegdheid ontleent aan het Bestuursakkoord. De prioriteiten gelden vervolgens voor ieder stadsdeel. Voor 2010 zijn de stedelijke prioriteiten:
  - Zwerfvuil
  - Fietsenproblematiek
  - Bijzettingen bij ondergrondse containers
  - Hondenproblematiek
2. **Stadsdeelmonitor:** Registratie van meldingen en klachten bij de verschillende meldpunten, aantallen vergunningaanvragen en voor zover mogelijk gerapporteerde handhavingsdossiers. Handhaving is één van de instrumenten waarmee het bestuur de leefbaarheid en de veiligheid in stadsdeel Zuidoost kan vergroten. De bestuurlijke handhaving speelt hierbij een belangrijke rol. Om het handhavingprogramma actueel te houden en aan te laten sluiten op maatschappelijke en wettelijke veranderingen, wordt het programma jaarlijks aan een nauwkeurige heroverweging worden onderworpen.

Signalen, meldingen en klachten van derden, evenals acute situaties zijn aanknopingspunten voor handhavingacties.

3. **Evaluatie handhavingsprioriteiten 2008–2009:** Een onderdeel van de beleidscyclus is de evaluatie. Deze informatie leidt weer tot bijstelling van prioriteiten en doelen en beïnvloeding van de wijze van uitvoering. De prioriteiten voor 2010–2011 vloeien mede voort uit de evaluatie van 2008–2009.

Op basis van bovenstaande aspecten zijn voor de periode 2010–2011 de volgende handhavingsprioriteiten vastgesteld:

- 5.2.1 Omgevingsvergunning (Wabo)
- 5.2.2 Strijdig gebruik van woningen
- 5.2.3 Zwerfvuil
- 5.2.4 Hondenproblematiek
- 5.2.5 Bijzettingen bij ondergrondse containers
- 5.2.6 Fietsenproblematiek
- 5.2.7 Wildplakken en graffiti
- 5.2.8 Horeca
- 5.2.9 Evenementen
- 5.2.10 Leerplicht

## 5.1 Aanpak en werkwijze niet geprioriteerde handhavingactiviteiten

Prioriteiten stellen betekent keuzes maken. Het dagelijks bestuur wil hiermee aangeven wat de visie op handhaving is en waar de handhavinginspanningen zich op moeten gaan richten. Richten betekent focussen op handhavingstaken en focussen betekent ook keuzes maken. Zeker ook gezien de handhavingcapaciteit die niet oneindig is. Duidelijk zal zijn dat niet op elke handhavingstaak maximaal kan worden ingezet. Een maximale inzet op alle taken zou een enorme capaciteitsclaim betekenen. Door de programmatisch aanpak van de handhaving wil het dagelijks bestuur de ontwikkeling doorzetten van reactief naar actief en planmatig. Het stellen van prioriteiten betekent *niet* dat de niet-geprioriteerde handhavingstaken niet meer worden uitgevoerd. Deze zullen *minder* aandacht krijgen dan de geprioriteerde handhavingstaken. Dat is het idee van de focus. Het zal niet ten koste gaan van de reactieve handhaving naar aanleiding van signalen, meldingen en klachten van derden. Hierop zal net als bij dreigende of nijpende situaties op een adequate wijze worden opgetreden. Een en ander hangt vanzelfsprekend af van de urgentie of noodzaak. Indien op een gegeven moment een niet geprioriteerde handhavingactiviteit door een gebeurtenis of voorval acuut opgepakt moet worden, dan zal bekeken worden met welke inspanning dit zal geschieden.

## 5.2 Aanpak en werkwijze handhavingsprioriteiten

In bijlage 2 wordt per handhavingsprioriteit aangegeven wie voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk is, wat op hoofdlijnen de aanpak en werkwijze is, wat het daarmee beoogde resultaat is en wat het gewenste niveau van handhaving is. Hieronder wordt per handhavingsprioriteit een korte schets gegeven van de inspanningen voor 2010–2011.

### 5.2.1 Omgevingsvergunning (Wabo)

In het kader van de Wabo worden de vergunningsaanvragen/-toestemmingen samengevoegd die nodig zijn wanneer een burger of een bedrijf op een bepaalde plek iets wil gaan slopen, (ver)bouwen, oprichten en gaan gebruiken. Het moet daarbij gaan om een ingreep die op de een of andere manier van invloed is op de fysieke omgeving. Daartoe worden 26 vergunningen, ontheffingen en meldingen (toestemmingen) op het gebied van ruimte, bouwen, milieu, natuur en monumenten geïntegreerd tot één omgevingsvergunning. In Amsterdam is het streven daar nog andere vergunningen aan toe te voegen (loket Omgevingsvergunning Plus). Niet alleen de vergunningverlening maar ook de handhaving daarvan zal in één hand moeten komen te liggen. Hierbij komt het er op aan om gecoördineerd toezicht te organiseren en waar mogelijk en zinvol integraal handhavend op te treden.

#### *Beoogde Resultaat 2010*

De implementatie van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het doorvoeren van verbeteringen bij de afdeling BWM in de uitvoering als gevolg van de audit BWT die in 2009 is uitgevoerd bij stadsdeel Zuidoost. Het stadsdeel moet de toezicht- en handhavingstaken onderling afstemmen en zorgen voor één handhavingstraject.

### 5.2.2 Strijdig gebruik van woningen en panden

Soms ligt de bron van de overlast niet in foutief gebruik van de openbare ruimte, maar in foutief gebruik van woningen. Dit kan zeer bedreigend zijn voor de directe omgeving. Woningen die illegaal worden doorverhuurd, woningen die worden gebruikt voor bedrijfsuitoefening of zelfs woningen waar gedeald wordt leiden tot overlast en onveiligheid. Het ligt voor de hand dat dit voorkomt in de anonimiteit van de hoogbouw, maar ook in koopwoningen kan het voorkomen. Juist omdat daar het toezicht van de corporaties dan ontbreekt. Daar het gebleken is dat o.a. onrechtmatige bewoning in de vorm van de verhuur van koopwoningen lucratief kan zijn, is te verwachten dat het aantal meldingen op dit gebied zal toenemen. Aan de hand van de geregistreerde meldingen vanaf 2007 is deze toename al zichtbaar. Van 3 meldingen in 2007, naar 16 meldingen in 2008 en 23 meldingen in 2009. Dit heeft impact in een straat of wijk door de (geluids-) overlast die het veroorzaakt. Voorts zorgt het voor een onveilig gevoel en komt de sociale cohesie van een buurt niet ten goede.

#### *Beoogde Resultaat 2010-2011*

Alle meldingen aangaande onrechtmatige bewoning in behandeling nemen. Ten eerste door inspectie en de juridische administratieve afhandeling.

### 5.2.3 Zwerfvuil

De Handhavers openbare ruimte (HOR) en het Milieutechnisch bedrijf (Mtb) werken nauw samen om het zwerfvuilprobleem aan te kunnen pakken. De wijken waar afdeling HOR intensief zal handhaven worden in overleg met het Mtb bepaald. Er zijn (interne) afspraken vastgelegd over de wijze van afhandeling van de meldingen, die via het meldpunt openbare ruimte binnenkomen. In navolging van het besluit van het College van

B&W en volgens de afspraken binnen het Stedelijk programma regelgeving en handhaving (SPRH) heeft het dagelijks bestuur besloten de bestuurlijke strafbeschikking toe te passen bij bovengenoemde overtredingen. In de maand maart is een stedelijke voorlichting en handhavingsactie uitgevoerd op zwerfvuil. Specifiek is gecontroleerd op zogenoemde snoeproutes (omgeving scholen). Zwerfvuil afkomstig van o.a. verkeerd aangeboden huisvuil zal door het MtB dagelijks worden verwijderd. Hotspots worden met handhaving besproken waarna controle en handhaving zal worden uitgevoerd.

#### ***Beoogde Resultaat 2010-2011***

- Ruim voldoende voor het schoonheidscijfer van het stadsdeel (gemiddeld 7,5 bij zwerfvuilmetingen door DRO 2009)
- Maximaal gemiddeld 10% van de meetpunten mag een onvoldoende krijgen voor schoonheid (op circa 350 meetpunten in het stadsdeel volgens zwerfvuilmetingen 2009 door DRO)
- Afname van de overlastbeleving door vervuiling (bij meting Wonen in Amsterdam 2009). De ambitie voor 2010 is het rapportcijfer 6,3.

#### **5.2.4 Hondenproblematiek**

De handhavers volgen de stedelijk vastgestelde prioriteit bij honden overlast. In verhouding tot andere stadsdelen is de hondenuverlast in Zuidoost erg laag. Bij het Meldpunt openbare ruimte zijn in 2008 in totaal 7 meldingen over hondenpoep binnengekomen. In 2009 waren dit nog maar 3 meldingen. Eenmaal per jaar wordt een stedelijke actie gehouden. Zuidoost sluit zich hierbij aan. In de dagelijkse surveillances wordt de hondenproblematiek als aandachtspunt meegenomen. In navolging van het besluit van het College van B&W en volgens de afspraken binnen het Stedelijk programma regelgeving en handhaving (SPRH) heeft het dagelijks bestuur besloten de bestuurlijke strafbeschikking toe te passen bij bovengenoemde overtredingen.

#### ***Beoogde Resultaat 2010***

Afname van de klachten.

#### **5.2.5 Bijzettingen bij ondergrondse containers**

De Handhavers openbare ruimte (HOR) en het Milieutechnisch bedrijf (Mtb) werken nauw samen om het huisvuilprobleem (bijzettingen huisvuil bij ondergrondse containers) aan te kunnen pakken. De wijken waar afdeling HOR intensief zal handhaven worden in overleg met het Mtb bepaald. Er zijn (interne) afspraken vastgelegd over de wijze van afhandeling van de meldingen, die via het meldpunt openbare ruimte binnenkomen. Bij het meldpunt en de afdeling zijn in 2009 ongeveer 860 meldingen binnengekomen over verkeerd aangeboden huisvuilzakken. Daarbovenop zijn nog eens ongeveer 315 meldingen ontvangen over grofhuisvuil wat verkeerd is aangeboden.

### ***Beoogde Resultaat 2010–2011***

- Ruim voldoende voor het schoonheidscijfer van het stadsdeel (gemiddeld 7,5 bij zwerfvuilmetingen door DRO 2009)
- Maximaal gemiddeld 10% van de meetpunten mag een onvoldoende krijgen voor schoonheid (op circa 350 meetpunten in het stadsdeel volgens zwerfvuilmetingen 2009 door DRO)
- Afname van de overlastbeleving door vervuiling (bij meting Wonen in Amsterdam 2009). De ambitie voor 2010 is het rapportcijfer 6,3.
- Bijzettingen ligt onder de 2,5 % (verhouding woningen op huisvuilzakken)

### **5.2.6 Fietswrakken**

De handhavers van de afdeling HOR volgen de stedelijk prioriteit t.b.v. fietswrakken. In verhouding tot enige andere stadsdelen worden in Zuidoost weinig fietswrakken aangetroffen. In Zuidoost zijn voornamelijk de stations en winkelcentra de locaties waar fietswrakken aangetroffen worden. Incidenteel worden fietswrakken in de woonwijken aangetroffen. Bij het meldpunt en de afdeling zijn in 2009 ongeveer 75 meldingen over fietswrakken binnengekomen. Na melding dan wel constatering door de handhavers worden fietswrakken door de handhavers verwijderd. In navolging van het besluit van het College van B&W en volgens de afspraken binnen het Stedelijk programma regelgeving en handhaving (SPRH) worden fietswrakken op bestuurrechtelijke gronden middels vastgesteld protocol verwijderd.

### ***Beoogde Resultaat 2010–2011***

Fietswrakken worden 1 maal per maand uit de openbare ruimte verwijderd. Incidenteel zal bij hinder/overlast de frequentie hoger liggen.

### **5.2.7 Wildplakken en graffiti**

Toezicht en handhaving op wildplakken en graffiti is een belangrijke bestuurlijke prioriteit voor Zuidoost. De hoeveelheid overtredingen was in 2007 nog erg hoog. Door stringente handhaving op het wildplakken (middels het opleggen van dwangsommen) is het aantal overtredingen in 2009 sterk teruggelopen. In 2010 zal wederom veel tijd vrijgemaakt worden om het wildplakken te handhaven. In 2010 zal tevens het schoonmaken van graffiti en de handhaving speciale aandacht krijgen. Stations, winkelcentra, viaducten, geluidsschermen en dreven zijn voor evenementen- en reclamebureaus en voor graffiti spuitende jeugd belangrijke plaatsen om posters van evenement te plakken en graffiti op te spuiten. In 2009 zijn 46 melding ontvangen.

### ***Beoogde Resultaat 2010–2011***

Afname overtredingen en wildplak- en graffiti vrije openbare ruimte.

### 5.2.8 Horeca

Stadsdeel Zuidoost heeft zo'n 165 horecazaken. Deze zijn te onderscheiden in commerciële horeca en additionele horeca. Additionele horeca betreft horeca die uitsluitend bezocht wordt door bezoekers van een instelling met een andere hoofdfunctie dan horeca, waarbij de horecacomponent beduidend ondergeschikt is aan de hoofdfunctie. Voorbeelden zijn een bargedeelte in een buurthuis, een theaterfoyer of een kantine in een sporthal. Bij de commerciële horeca kunnen fastfoodzaken, cafés en eetcafés overlastgevende situaties voor de openbare ruimte en de directe omwonenden met zich meebrengen. Restaurants, koffiehuisen, lunchrooms en dergelijke geven in principe de minste overlast.

De horecaverunningen wijzigen ieder jaar in die zin dat er nieuwe vergunningen worden aangevraagd en dat er wijzigingen in de drankvergunningen plaatsvinden. Dit betekent dat er controles moeten blijven plaatsvinden die kunnen resulteren in handhaving.

#### *Beoogde Resultaat 2010–2011*

In 2010 zullen drie integrale horecacontroles worden uitgevoerd die zich richten op de milieuvoorschriften, de vergunningsvoorschriften van de exploitatievergunning, drankvergunning en de speelautomatenvergunning (o.a. sluitingstijden, aanwezigheid leidinggevend, aanwezigheid barcodeboek, aanwezigheid speelautomaten etc.).

### 5.2.9 Evenementen

Gemiddeld vinden per jaar ongeveer 80 middel/grote evenementen plaats. Voor het afgeven van een goede werkbare, controleerbare en handhaafbare vergunning en ter voorkoming van (financiële) schade, is het van groot belang dat de aanvragen voor evenementenvergunningen zorgvuldig worden opgesteld aan de hand van kwalitatief juiste adviezen. Evenementen op of aan de weg, zijn er op gericht (massaal) publiek aan te trekken en te vermaken. Daardoor ontstaat altijd (enige vorm van) belasting van de (leef)omgeving/het milieu. Toezicht en handhaving bij evenementen is een belangrijke prioriteit voor Zuidoost. De hoeveelheid evenementen (voetbalwedstrijden, concerten, evenementen op de Arenaboulevard, enz) in het Arenapoort gebied vraagt veel aandacht en capaciteit. Naast het toezicht en controle op de evenementen is een bijkomend knelpunt de parkeeroverlast in het gebied.

#### *Beoogde Resultaat 2010–2011*

Een goede regulering van het gebruik van de openbare ruimte door het afgeven van kwalitatief goede evenementenvergunningen en verscherpte toezicht en handhaving.

### 5.2.10 Leerplicht

Het bestrijden schoolverzuim en schooluitval wordt door het bestuur van in Amsterdam en Stadsdeel Zuidoost als prioriteit aangegeven. Ca. 19% van de jongeren gaat vroegtijdig, zonder startkwalificatie (MBO-2, Havo en VWO diploma) van school. Hierdoor worden hun kansen op de arbeidsmarkt klein. Zowel in Amsterdam als in Zuidoost is het aantal verzuimmeldingen gestegen, in Amsterdam Zuidoost zelfs sterker (+20%). De stijging in het primair onderwijs

(19%) is in belangrijke mate een gevolg van de acties rond luxe verzuim en versterking van de contacten van leerplichtambtenaren met de scholen, waarop het afgelopen jaar is geïnvesteerd. De immense stijging van meldingen op het MBO (+404%) kan worden verklaard uit de kwalificatieplicht en de acties in het kader van 'Aanval op de uitval', waarmee verzuimbeleid voor het eerst op MBO-scholen een serieus thema is geworden. Het MBO is wat dat betreft een inhaalslag aan het maken, die zich vertaalt in een sterke stijging van het aantal verzuimmeldingen. Aangezien Bureau Leerplichtplus vanaf het schooljaar 2008-2009 leerplichtplusambtenaren heeft ingezet die van binnenuit de scholen opereren, is de verwachting dat het aantal verzuim dat door de MBO scholen wordt gemeld zal toenemen. Het aantal verzuim in het speciaal onderwijs is stabiel (geen toename) maar hoog. De komende schooljaren gaat het cluster Zuidoost extra aandacht besteden aan het bestrijden van het verzuim in het speciaal onderwijs.

#### ***Beoogde Resultaat 2010-2011***

- het schoolverzuim volledig (100%) in beeld krijgen. Scholen beter laten registreren;
- afname van de recidive van het schoolverzuim met 50% in het schooljaar 2010-2011 ten opzichte van het schooljaar 2009-2010;
- relatief verzuim wordt in 75% van de zaken binnen 42 dagen afgehandeld;
- absoluut verzuim wordt in 75% van de zaken binnen 63 dagen afgehandeld

### **5.3 Communicatie**

Om het programmatisch handhaven niet alleen succesvol te implementeren maar ook te borgen is communicatie onder, binnen en naar alle geledingen van groot belang. Communicatie is binnen het programmatisch handhaven een middel en niet een op zichzelf staand doel. Vandaar dat dit structureel en zorgvuldig dient te gebeuren.

Van belang is hierbij om een analyse te maken van;

- alle partijen/doelgroepen (interne klant, samenwerkingspartners, burgers, etc.) die geïnformeerd of waarmee gecommuniceerd moeten worden,
- de wijze (vormen van communicatie; internet, nieuwsbrief, bijeenkomsten, etc.) waarop met die groepen gecommuniceerd moet worden,
- de boodschap (inhoud/type) die overgebracht moet worden en,
- het traject (c.q. communicatieplan) dat doorlopen dient te worden.

Aspecten die in het communicatietraject een onmisbaar onderdeel vormen, zijn bijvoorbeeld;

- a. Voorlichting en/of informeren van andere partijen
- b. Bekendmaking nieuw beleid (het opstellen, vaststellen, vastleggen en publiceren van beleidsprogramma's, notities, jaarverslagen)
- c. Informatie rondom wettelijke regelingen (sancties, boetes)
- d. Structurele dan wel incidentele interne/externe overlegstructuren
- e. Hanteren van een klantvriendelijke telefonische bereikbaarheid
- f. Het toepassen van het minnelijk overleg
- g. Uitwisseling informatie tussen lokale en landelijke pers

- h. Uitwisseling informatie/kennisoverdracht tussen buurtcommissies en politie

Op dit moment, echter, is de communicatie binnen het stadsdeel op het gebied van de integrale aanpak handhaving nogal versnipperd. Aan dit verbeterpunt wordt hard gewerkt.

#### **5.4 Financiën**

Het stadsdeel zal over een efficiënt, effectief, dienstgericht doch sober en flexibel ambtelijk apparaat moeten beschikken. Dat betekent dat regelmatig de eigen werkzaamheden en de kosten daarvan vergeleken moeten worden met wat “in de markt” mogelijk is (benchmarken). De handhavingsacties zullen in 2010–2011 budgettair neutraal worden uitgevoerd. Uit de evaluatie kunnen voorstellen worden gedaan om de verdergaande professionalisering in gang te zetten.

## 6 AANDACHTSPUNTEN

### 6.1 Informatiegestuurde handhaving

De ambitie voor het stadsdeel Zuidoost ligt in het steeds beter realiseren en/of vormgeven van de programmatische, integrale en intersectorale sluitende aanpak binnen handhaving. Handhaving en/of handhavingsbeleid wordt op deze manier in samenwerking met de diverse disciplines of afdelingen/sectoren actief vorm gegeven. De intentie is dat alle handhavingsactiviteiten gericht zullen zijn op het verbeteren en realiseren van nalevingsgedrag bij de burgers en organisaties. Dit gebeurt door het houden van toezicht op de naleving van de vigerende regelgeving en de verstrekte vergunningen door de toezichthouders en handhavers van het stadsdeel. Een goed handhavingsbeleid impliceert dat toezichthouders en handhavers bij geconstateerde overtredingen consequent en snel moeten optreden. Het stadsdeel heeft hierbij immers een belangrijke rol te vervullen evenals ook een voorbeeld functie naar de burgers en organisaties toe. Daarnaast is het van belang, dat de onderliggende beleidsdoelstellingen helder en vooral meetbaar geformuleerd worden. Registratie van inspanningen op het gebied van vergunningverlening en handhaving is hiervoor noodzakelijk. Investering in ICT is daarom onvermijdelijk. Alleen op deze manier kunnen er binnen het cyclische proces daadwerkelijke resultaten geboekt worden.

Een tweede kenmerk van programmatisch handhaven is het *informatiegestuurd* handhaven. Deze informatiegestuurde handhaving is een concept met een sterk accent op resultaat- en probleemgericht werken. In veel organisaties is de benodigde informatie vooral in de vorm van kennis en ervaring bij medewerkers aanwezig. In het algemeen geldt dat deze informatie niet altijd systematisch wordt vastgelegd. Voor de informatiegestuurde handhaving is een adequate en eenduidige informatiesystematiek nodig. Door informatie uit het vergunningverleningsproces en handhavingsinformatie uit de praktijk te combineren en te analyseren kunnen nieuwe verbanden worden blootgelegd die anders onopgemerkt zouden blijven. Met behulp van deze gegevens kunnen handhavingsorganisaties doelgerichter en proactief handhaven. Zo zijn meldingen van stankoverlast en een hoog stroomverbruik op zichzelf geen bijzondere situaties, maar kan de combinatie van de twee wellicht een sterk signaal zijn voor de aanwezigheid van een hennepkwekerij.

Bronnen waaruit mogelijk informatie kan worden verzameld zijn onder andere:

- Vergunningsystemen
- Handhavingsinformatie
- Meldingen burgers/bedrijven
- Monitoregegevens afkomstig van periodieke schouw/opnamen
- Vergaarde kennis van de risico's op verschillende beleidsterreinen
- Gericht rechercheren

Om een kwalitatief goede informatiegestuurde handhaving te organiseren is het van belang dat ruwe data uit verschillende organisaties en disciplines wordt gefilterd en geanalyseerd op potentiële problemen. Al naargelang de informatiebehoefte kan deze informatie vervolgens onder de verschillende handhavingsorganisaties worden verspreid.

Vergunningverlening en handhaving is momenteel in stadsdeel Zuidoost functioneel van elkaar gescheiden. Het ontbreekt hierdoor aan een goede schakeling binnen de beleidscyclus en reguleringsketen:

**VISIE -> BELEID -> REGELGEVING -> VERGUNNINGEN -> TOEZICHT/HANDHAVING -> INZICHT IN NALEVINGSGEDRAG**

Een voorbeeld van deze tekortkoming zijn de afstemmingsproblemen tussen de taken normstelling (wetgeving en vergunningverlening) en de handhaving. Communicatie op verschillende niveaus kan beter. Er is behoefte aan hulpmiddelen (randvoorwaarden) om verbindingen aan te leggen. Een nieuw te ontwikkelen ICT infrastructuur met een systeem of systemen dat met elkaar gekoppeld is wordt zowel door de vergunningverleners als door de handhavers op straat essentieel genoemd om hun taken efficiënt en effectief op een professionele wijze te kunnen verrichten.

## 6.2 Convergentie

In stadsdeel Zuidoost wordt in het algemeen reactief gehandhaafd. Veel handhavingsinspanningen worden hoofdzakelijk gepleegd na meldingen van klachten. Dit is niet het verantwoord niveau dat het stadsdeel nastreeft. Wetgeving en regels worden vastgesteld om een bepaalde beleidsdoel te realiseren. Het niet naleven van de wetsregels kan bepaalde negatieve effecten met zich meebrengen, zoals vervuiling op straat, verkeersonveilige situaties of gevaar voor de volksgezondheid. In grote lijnen is het zo dat het bestaande handhavingsbeleid gericht is op de handhaving van wet- en regelgeving met een nadruk op handhaving in situaties waarin gevaar, hinder of wetsovertreding zichtbaar is. De ontwikkeling van beleid en de handhaving daarop is sectoraal verdeeld; intersectorale afstemming laat nog te wensen over. De handhavingstaken zijn "versnipperd" ondergebracht bij verschillende sectoren. De medewerkers werken op basis van opgedane kennis en ervaring binnen hun eigen afdeling. De uitvoering geschiedt nog te weinig volgens integrale procedures en methoden, terwijl er vaak raakvlakken te benoemen zijn die afzonderlijk worden afgehandeld. De verschillen tussen de sectoren zijn groot in de uitvoeringspraktijk.

De verschillen zijn te zien op:

- afstemmingsniveau
- registratie, zowel van vergunningen als van handhavingsactiviteiten;
- inzicht in handhavingsprocessen;
- capaciteit;
- handhavingsbeleid;
- inzicht in de kosten die samenhangen met handhaving;
- formulering van meetbare outputdoelstellingen;
- inzicht in het niveau van handhaving (bijvoorbeeld in uren toezicht).

Naast de sectorale verantwoordelijkheden in de ambtelijke organisatie op het gebied van de handhaving zijn ook de bestuurlijke verantwoordelijkheden

voor de handhaving van verschillende beleidsterreinen verdeeld onder de leden van het dagelijks bestuur.

Per 1 mei 2010 wordt het aantal Amsterdamse stadsdelen teruggebracht naar zeven. De stadsdelen Noord, Centrum en Zuidoost blijven zelfstandig. Daar komen de nieuw geformeerde stadsdelen Oost, Zuid, West en Nieuw-West bij. Een belangrijk onderdeel van de stadsdeelorganisaties bij de fusie van stadsdelen betreft regelgeving en handhaving. De stadsdeelorganisatie van Zuidoost moet zich aanpassen aan de organisaties van de nieuwe fusiesteden. Binnen de stadsdelen wordt één integrale organisatie-eenheid opgericht, waarin toezicht op de openbare ruimte en toezicht op bouwen en milieu samenkomt.

De integrale handhavingsorganisatie van Zuidoost staat voor de opgave op zoek te gaan naar het bereiken van een grotere efficiëntie. Hierbij staat de vraag centraal op welke wijze sectoren, afdelingen en medewerkers tot een samenwerkingsorganisatie “gesmeed” kunnen worden om zo efficiënt mogelijk het gewenste resultaat te behalen. Ook een bestuurlijke coördinatie is wenselijk om bij de integrale beleidsdoelstellingen van het dagelijks bestuur een grotere effectiviteit te bereiken. Dit zal mede bijdragen tot het verbeteren van de kwaliteit van de handhaving.

